

Årsredovisning 2023

Söderhamns kommun

Söderhamns
kommun

1	Innehåll	
2	Årsredovisning.....	3
2.1	Förord.....	3
3	Förvaltningsberättelse.....	4
3.1	Översikt över verksamhetens utveckling	4
3.2	Den kommunala koncernen	6
3.3	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	9
3.3.1	Risikförhållanden.....	9
3.3.2	Pensionsförhållanden.....	10
3.4	Händelser av väsentlig betydelse	11
3.5	Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	13
3.5.1	Styr- och ledningsfilosofi	13
3.5.2	Ägardirektiv	13
3.5.3	Intern kontroll.....	13
3.5.4	Översiktsplan	14
3.5.5	Ekonomistyrning.....	14
3.5.6	Beredskap	15
3.6	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	16
3.6.1	Sammanfattande bedömning år 2023	16
3.6.2	Utvärdering av fokusområden målperioden 2020–2023.....	17
3.6.3	Verksamhetsmål och fokusområden år 2023	20
3.6.4	Finansiella mål	31
3.6.5	Budgetavvikelse.....	32
3.7	Uppdrag från kommunfullmäktige	33
3.8	Ekonomi i balans.....	36
3.8.1	Friska medarbetare	36
3.8.2	Bättre inköp och digitalisering.....	36
3.8.3	Färre utskrifter	37
3.9	Balanskravsresultat	38
3.10	Väsentliga personalförhållanden	40
3.11	Förväntad utveckling	48
4	Finansiella rapporter	50
4.1	Resultat- och balansräkning.....	50
4.2	Kassaflödesanalys.....	53
4.3	Driftredovisning	54
4.4	Resultatbalanseringar kopplade och ej kopplade till projekt	55
4.5	Rambudget och tilläggsbudget för året.....	55
4.6	Investeringsverksamhet	57
4.7	Noter.....	60

2 Årsredovisning

2.1 Förord

År 2023 har passerat som det sista året i kommunens fyraårsbudget (2020 till 2023) och det första året i den innevarande mandatperioden. Normalt ger dessa längre budgetperioder förutsättningar för mjukare omställningar och väl planerade förändringar. Budgetperioden har dock utvecklats på ett synnerligen utmanande sätt och utmaningarna i vår omvärld har avlöst varandra. Även under periodens sista budgetår 2023, har nya händelser och behov med stor effekt på den kommunala ekonomin tillkommit. Inflation, en svag valutakurs, kraftigt ökade kostnader i pensionssystemet, höga energipriser skapade även stor oro och osäkerhet i hela samhället. Invasionskriget i Europa, där Ryssland invaderat grannlandet Ukraina fortgår och det förändrade säkerhetsläget ställer högre krav kring beredskapsplanering och planering av samhällsviktig infrastruktur och försörjning. Kommunen förväntas nu mycket snabbt upprätta planer och rutiner kring militära hot och vidta åtgärder för att trygga samhällsviktiga funktioner och försörjningssystem.

En ny nämndstruktur infördes vid årsskiftet 2023, främst för att nå längre i arbete med barn och ungas uppväxt, nå samordningsvinster och överbrygga organisatoriska stuprör. Den nya organisationen har kommit igång relativt väl och den känns ändamålsenlig och rätt i tiden.

Kommunkoncernens driftredovisning visar ett resultat på -44,5 miljoner kronor vid årets slut. De kommunala bolagen märker av det höga kostnadsläget, vilket tillsammans med de högre räntorna decimerar överskottet inom bolagskoncernen. Kostnadsutvecklingen inom kommunförvaltningen landade vid årets slut på underskottet 51 miljoner. Högre kostnader i allmänhet och kostnader för energi i synnerhet samt fortsatt stora behov avseende försörjningsstöd och placeringar är del i nämndernas högre kostnader.

Förbättringsresan fortsätter mot målet att Söderhamns kommun ska bli tydligare och effektivare som organisation med en ny organisationsstruktur utifrån dagens utmaningar och möjligheter. Den omfattande organisationsförändring som genomfördes på verksamhetsnivån under 2022 löper på och ger bra förutsättningar för kommunen. Kommunen rustas nu med strukturer för ett kontinuerligt effektiviserings- och förbättringsarbete.

Uppslutningen och engagemanget är stort i organisationen och positiv utveckling sker inom flera områden i kommunen. Önskvärda samhällsförändringar tar lång tid och kräver tålamod, där det initialt kan uppstå omställningskostnader eller tapp för att i det långa perspektivet kunna se de positiva effekterna. Kommunen är i en omställningsfas men utvecklingsriktningen är tydlig och kommunen går en ljus framtid till mötes genom det stora engagemang som finns i samhället och organisationen.

John-Erik Jansson (C), kommunstyrelsens ordförande

3 Förvaltningsberättelse

3.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Kommunen	2023	2022	2021	2020	2019
Antal invånare	24 858	25 258	25 446	25 492	25 641
Kommunal skattesats (%)	33,17	33,17	33,17	33,17	33,17
Kommunal utdebitering (%)	21,66	21,66	21,66	21,66	21,66
Verksamhetens intäkter (mnkr)	358,4	341,0	375,3	379,6	365,9
Verksamhetens kostnader (mnkr)	2 209,2	2 063,1	1 997,4	1 942,9	1 918,1
Skatteintäkter och bidrag (mnkr)	1 856,9	1 784,1	1 719,3	1 640,0	1 592,0
Årets resultat (mnkr)	-51,1	169,2	52,2	19,7	1,1
Soliditet (%)	47,3	55,2	41,9	45,0	47,2
Soliditet inkl pensionsförpliktelse (%)	19,3	24,4	11,5	8,9	6,7
Nettoinvesteringar (mnkr)	168,5	142,9	105,8	117,0	153,4
Långfristig låneskuld (mnkr)	444,0	302,0	564,5	390,3	324,3

Soliditeten i kommunen redovisas exklusive vidareutlåning till de kommunala bolagen och exklusive bolagens andel i koncernkonto.

Den kommunala koncernen	2023	2022	2021	2020	2019
Verksamhetens intäkter (mnkr)	963,7	929,6	951,4	901,8	895,4
Verksamhetens kostnader (mnkr)	2 673,4	2 512,3	2 402,8	2 340,7	2 320,2
Årets resultat (mnkr)	-44,5	24,8	103,6	42,0	18,7
Soliditet (%)	30,2	33,0	32,7	32,0	32,9
Soliditet inkl. pensionsförpliktelse (%)	16,8	18,9	17,7	15,4	14,5
Långfristig låneskuld (mnkr)	1 817,7	1 638,9	1 657,4	1 560,3	1 425,5

Enligt statistiska centralbyråns data minskade kommunens befolkning med 400 personer, 1,6 %, till 24 858 invånare. Nettot av födda och döda under året var minus 159 personer och nettot av in- och utflyttning var minus 237 personer (justeringspost på fyra personer). För Sverige ökade antalet folkbokförda med 0,3 %, den lägsta folkökningen sedan 2001. Den kommunala skattesatsen låg år 2023 oförändrat på 33,17 för kommunen, för Sveriges samtliga 290 kommuner var medelvärdet för skattesatsen 33,26.

Skatteintäkterna har varit högre än budgeterat då den svenska arbetsmarknaden under 2023 och 2022 varit bättre än prognosticerat. Framöver förväntas en svagare arbetsmarknad. Kommunens resultat för år 2023 blev -51,1 mnkr (169,2 mnkr) som ska jämföras mot ett budgeterat resultat på -36,6 mnkr. De största enskilda negativa avvikelserna var kostnader för placering av barn och unga, kostnad för hemtjänst och sjuksköterskebemannning, pensionskostnader och kostnader för vinterväg. Resultatet för fyraårsperioden 2020–2023 är ett positivt resultat på 190,0 mnkr för kommunen och 125,9 mnkr för koncernen.

Söderhamn Nära AB visade ett resultat efter finansiella poster för 2023 på 6 mnkr (19,7 mnkr år 2022) att jämföras med en budget på 13,3 mnkr. Största avvikelserna mot budget består av kraftigt ökade bränslekostnader till kraftvärmeverket samt minskat mängd återvunnet avfall.

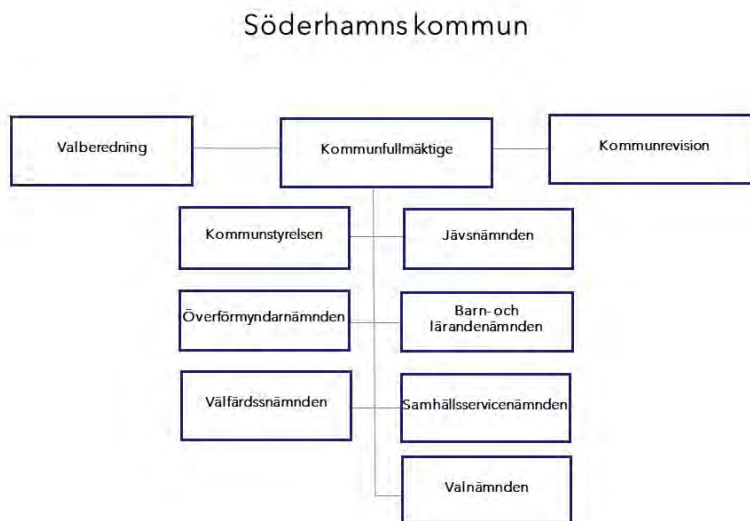
Faxeholmen AB visade ett resultat efter finansiella poster för 2023 på 3,5 mnkr (-2,5 mnkr år 2022) att jämföras mot en budget på 1,8 mnkr. Negativa avvikelserna mot budget bestående av kostnader för snöröjning och halkbekämpning för Faxeholmens fastighetsbestånd har balanserats mot framskjutna underhållsinsatser vilket gjort att man visar ett resultat något bättre än budget.

Hälsinglands Utbildningsförbund (HUF) redovisar ett positivt resultat på 5,2 mnkr (10,9 mnkr år 2022) vilken kan jämföras mot en budget på 0,0 mnkr. De största enskilda orsakerna till den positiva avvikelsen är att CFL för alla tre medlemskommuner har bättre resultat än budgeterat och att gymnasiets interkommunala kostnad och intäkt var bättre än budget. Samtidigt brottas förbundet med ökade kostnader drivna av inflationen samt markant ökade pensionskostnader.

Kommunalförbundet Hälsingland (KFH) visar ett positivt resultat på 1,6 mnkr (0,1 mnkr år 2022) vilket är 1,1 mnkr bättre än budgeterat. Huvudsakliga orsaken till den positiva avvikelsen är lägre pensionskostnader än budgeterat. Avvikelse från budget hanteras enligt avtal på så sätt att vid överskott betalar KFH tillbaka erhållen ersättning och vid underskott ersätts KFH för det uppkomna underskottet.

Soliditeten inklusive pensionsförpliktelser, både för kommunen (exklusive vidareutlåning till bolagen och bolagens andel av koncernkontot) och koncernen, har försämrats något jämfört med år 2022 men förbättrats inom fyraårsperioden. Mellan år 2022 och 2023 har det egna kapitalet minskat med det negativa resultatet samtidigt som låneskulden ökat. Kommunen har bruttoinvesteringar på cirka 170 mnkr år 2023 vilket till stor del finansierats genom upplåning.

3.2 Den kommunala koncernen

Figur 1: Organisationsskiss över Söderhamns kommun

Söderhamns kommuns högsta beslutande organ är Kommunfullmäktige med 49 folkvalda ledamöter. Fullmäktige beslutar i principiella ärenden och fördelar ansvarsområden till nämnderna i kommunen. Valberedningen arbetar med att bereda val av nämndsledamöter, revisorer och representationer. Kommunrevisionen har i uppgift att granska kommunens verksamhet. Valberedningen och revisionen arbetar på fullmäktiges uppdrag. Valnämnden består av åtta ledamöter och arbetar med att genomföra allmänna val, folkomröstningar, utse valförrättare, rösträknare, ordna och informera om vallokaler samt lägga ut röstsedlar.

Kommunstyrelsen består av 15 ledamöter och har till uppgift att leda och samordna kommunens förvaltning samt ha uppsikt över kommunens verksamhet. Inom kommunstyrelsens verksamhet återfinns: kommunkansli och arkiv, ärendehantering, ekonomi, HR, näringsliv, tillväxt, hållbarhet, kommunikation, turism, samhällsplanering, folkhälsa, integration, projekt, utredningar och att vara part gentemot Hälsinglands Utbildningsförbund och Kommunalförbundet Hälsingland.

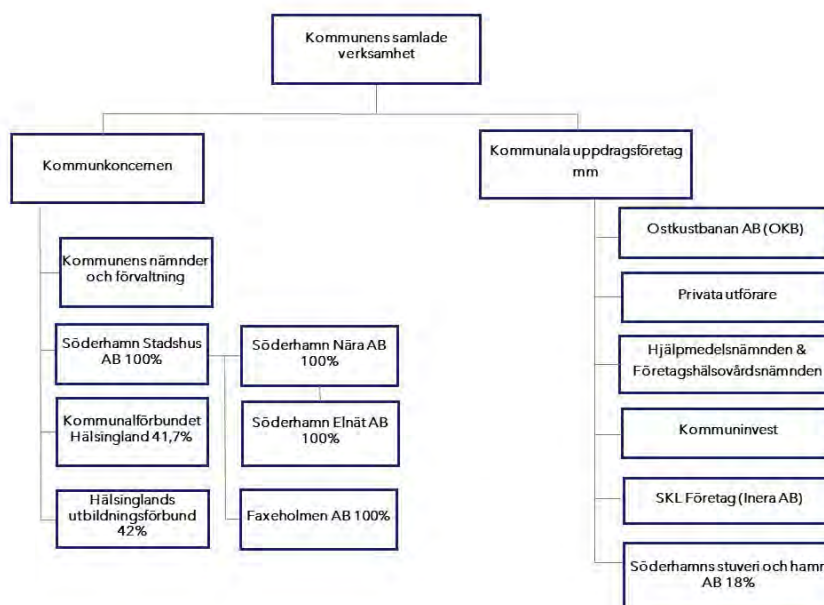
Barn- och lärandenämnden består av tretton ledamöter och arbetar med socialtjänst inriktad mot barn och unga samt förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, skolbarnomsorg, nattomsorg, öppen förskola, kulturskola och KomTek, Kommunal teknik- och entreprenörsskola. Väsentliga privata utförare inom verksamhetsområdet är Söderhamn Knowledge AB (12,6 miljoner), Pusselbitens förskola AB (8,4 miljoner), Bustrollet AB (6,8 miljoner), Ellithan AB Hamnaskolan (4,9 miljoner), Skogsfrönas förskola AB (4,7 miljoner), Mårdens förskola (4,5 miljoner), Barnens lilla Academia - BLA AB (3,6 miljoner), Stimmets förskola (2,8 miljoner) och Trädgårens förskola ek förening (2,7 miljoner).

Samhällsservicenämnden, som består av tretton ledamöter, ansvarar för kommunens fastigheter och byggnader, för kommunens kultur- och fritidsverksamhet, för tillstånd och tillsyn inom bygg- och miljöområdet samt för kommunens arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Välståndsnämnden består av tretton ledamöter och arbetar med vård och omsorg av äldre och personer med funktionshinder, hemtjänst, hemsjukvård, särskilda boendeformer och personlig assistans samt för socialtjänst inriktad mot vuxna.

Överförmyndarnämnden består av tre ledamöter och bedriver tillsyn av gode män, förvaltare och förmyndare för personer som behöver hjälp med att bevaka sina rättigheter, förvalta egendom eller sörja för sin person.

Jävsnämnden, som består av fem ledamöter, hanterar ärenden inom tillstånd och tillsyn

Figur 2: Skiss över kommunens samlade verksamhet

Söderhamn Stadshus AB har till uppgift att leda och samordna sina dotterbolags verksamheter.

Söderhamn Nära AB, som är dotterbolag till Söderhamn Stadshus AB, har sex verksamhetsgrenar: el, vatten, fjärrvärme, renhållning, bredband samt IT- och TV-drift. Söderhamn Elnät AB, som är dotterbolag till Söderhamn NÄRA AB, bedriver elnätsverksamhet inom Söderhamns kommun.

Faxeholmen AB, som är dotterbolag till Söderhamn Stadshus AB, förvaltar och hyr ut lägenheter och lokaler i Söderhamns kommun samt hanterar gata- och parkverksamheten åt kommunen.

Medlemskommunerna Bollnäs, Söderhamn och Ovanåker har till kommunalförbundet Hälsingland, KFH, lämnat över ansvaret för förebyggande och operativ räddningstjänst, kris- och säkerhet, informationssäkerhet, datasäkerhet samt serveringstillstånd för alkohol, tillsyn av tobak, folköl samt receptfria läkemedel. KFH ansvarar dessutom för en förvaltar-enhet som gode män och förvaltare.

Hälsinglands Utbildningsförbund, HUF, har bildats av Bollnäs, Nordanstig och Söderhamns kommuner med uppdrag att möta studerandes efterfrågan på utbildning med bredd och kvalitet. Förbundet bedriver gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, inklusive boende och vuxenutbildning.

3.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

3.3.1 Riskförhållanden

För att förstå kommunens resultat och ställning är det nödvändigt att ha kunskaper om riskerna i kommunkoncernen och kommunen. De mer väsentliga riskerna presenteras i följande tabell och text.

Risk för att ekonomin inte är i balans.	En ekonomi i balans är en förutsättning för att långsiktigt kunna tillhandahålla den service som medborgarna har behov av.	Fokus på nämndernas arbete att ta fram åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans. Organisatorisk enhet: Hela kommunkoncernen
Risk för en ekonomisk lågkonjunktur.	En lågkonjunktur för med sig en lägre total skatteintäkt. Kommunen utgår från Sveriges kommuners och regioners (SKR) skatteprognoser som för närvarande prognosticerar en negativ utveckling av BNP och ekonomin.	Hanteras genom att budgetera med ett resultatmål som en reserv för skatteminskning. 2023 år resultatmål justerades till 10 mnkr. För 2024 är resultatmålet 5 mnkr. Organisatorisk enhet: Främst de kommunala verksamheterna.
Risk för ränteuppgång.	Kommunkoncernens låneskuld uppgår per 2023-12-31 till 1 740 mnkr varav kommunens låneskuld är 444 mnkr. Av totala skulden är 1 425 mnkr räntesäkrade. En procentens räntehöjning innebär därmed en ökning av räntekostnaderna med 3,1 mnkr. Av denna höjning påverkas kommunen med 0,8 mnkr.	Hanteras främst genom räntesäkring i form av räntederivat. Räntesäkringens omfattning styrs av finanspolicy som antagits av kommunfullmäktige. Organisatorisk enhet: Hela kommunkoncernen.
Risk begränsad kapitaltillgång.	Kommunens lån förfaller löpande och omsätts i nya lån. Är tillgången på kapitalmarknaden begränsad ökar kreditgivarnas marginaler, d v s priset ökar.	Hanteras främst genom att vara medlem i Kommuninvest samt genom spridning av förfallodagar. Organisatorisk enhet: Hela kommunkoncernen.
Risk för en befolkningsminskning utöver beräknat.	Kommunens skatteintäkter påverkas främst av antalet medborgare. Vid en befolkningsförändring med 100 personer beräknas detta förändra skatteintäkterna med ca 7 mnkr.	Hanteras genom att budgetera med ett resultatmål som en reserv för skatteminskning. Organisatorisk enhet: Främst de kommunala verksamheterna.

En finansiell risk som den kommunala verksamheten alltid står inför är att den ekonomiska konjunkturen försämras mer än vad som prognosticerats. Hanteringen av den risken är att budgetera med ett finansiellt resultat, det vill säga att budgetera med ett visst överskott. Söderhamns kommun har under perioden 2020 till 2023 budgeterat med ett finansiellt resultat om 20 miljoner per år. Detta har senare ändrats och det finansiella målet har beslutats till +/-0 för 2021,15 mnkr för 2022 och 10 mnkr för 2023.

Kommunkoncernens lån som administreras genom internbanken har ökat från 1 570 miljoner till 1 740 miljoner under 2023. Kommunens egna lån ökade från 302 mnkr till 444 mnkr. Upplåningen i kommunkoncernen sker genom internbanken.

3.3.2 Pensionsförhållanden

Pensionsförpliktelser (mnkr)	Kommunen	
	2023	2022
Totala pensionsförpliktelser i balansräkningen		
a) avsättning inklusive särskild löneskatt	126,8	106,2
b) ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	483,4	484,8
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0,0	0,0
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	151,5	147,5
Summa pensionsförpliktelser (inkl. stiftelse och försäkring)	761,7	738,5
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde		
Totalt pensionskapital	188,5	175,6
- varav överskottsmedel	19,5	15,6
Totalt pensionsstiftelse	0,0	0,0
Finansiella placeringar pensionsmedel (egen förvaltning)	0,0	0,0
Summa förvaltade pensionsmedel	188,5	175,6
Finansiering		
Återlånade medel	573,2	562,9
Konsolideringsgrad	24,75 %	23,78 %

Koncernens totala pensionsförpliktelser inklusive löneskatt med 638,2 miljoner kronor (614,3 miljoner 2022) består av tjänstepensionsförpliktelser intjänade före år 1998 med 483,4 miljoner kronor (484,8 miljoner 2022) som ligger utanför balansräkningen och de pensionsförpliktelser med 154,8 miljoner kronor (129,5 miljoner 2022) som ligger som avsättningar.

Kommunens totala pensionsförpliktelser inklusive löneskatt med 610,2 miljoner kronor (591,0 miljoner 2022) består av tjänstepensionsförpliktelser intjänade före år 1998 med 483,4 miljoner kronor (484,8 miljoner 2022) som ligger utanför balansräkningen och de pensionsförpliktelser med 126,8 miljoner kronor (106,2 miljoner 2022) som ligger som avsättningar.

För närvarande har kommunen inget öronmärkt kapital med egna placeringar för pensionsmedel, allt är återlånat till verksamheternas investeringar.

3.4 Händelser av väsentlig betydelse

Från 1 januari 2023 gick Söderhamns kommun in i en ny nämndsorganisation som nu harmoniserar med den sektorsorganisation som infördes från och med den 1 januari 2022.

Söderhamns kommun äger infrastrukturen i Orrskärs hamn och Söderhamns Stuveri & Hamn är hamnoperatör. Onsdagen 30 augusti skrev parterna under ett avtal där Söderhamns kommun ska investera stort i infrastruktur och att Söderhamns Stuveri & Hamn (SSHAB) blir hamnoperatör fram till 2078. Konkurrensverket har därefter inlett en utredning om Söderhamns kommun brutit mot LOU i samband med att avtalet undertecknades för Orrskärs hamn. Parallellt drivs ett mål mot Söderhamns kommun i förvaltningsrätten om att avtalet med hamnoperatören ska ogiltigförklaras och ett eventuellt skadestånd ska tilldelas den överklagande parten. Bedömningen är att båda dessa juridiska processer kommer att pågå under hela 2024.

Inom barn och lärandenämnden nådde 78,3 % av eleverna i årskurs 9 gymnasiebehörighet vilket är resultatet av en mycket framgångsrik sommarlovskola, där gymnasiebehörigheten ökade med ca 10 procentenheter. De främsta framgångsfaktorerna i 2023 års lovskola var ett gediget förarbete med undervisningsmaterial och en god tillgång till lärare och resurser.

Ett arbete pågår med en ny skolindelning med mål att alla barn i kommunen ska få mer jämlika förutsättningar att klara studierna. Beslut om detta kommer att kunna fattas under våren 2024.

I februari beslutade välfärdsnämnden att starta upp en enhet som arbetar enligt metoden "Bostad först". Nämnden beviljades statsbidrag för att kunna starta upp verksamheten under hösten.

Söderhamns kommuns fullmäktige har nu beslutat om en ny tillväxtstrategi, för gemensamma målbilder och prioriteringar för att växa och uppnå befolkningsmålet: 28 000 välmående invånare år 2030. Arbetet med tillväxtstrategin inleddes 2021. Via bred dialog och deltagande från näringsliv, föreningsliv, politik och kommunala tjänstepersoner formades strategin, som pekar ut övergripande målsättningar, insatsområden, indikatorer och strategiska inriktningar för Söderhamns tillväxt.

Under våren lyftes Söderhamn fram som det bästa alternativet i Trafikverkets rapport om förutsättningarna för en beredskapsflygplats i Gävleborg. Trafikverket fick i december uppdrag av regeringen att utreda förutsättningarna för en framtida beredskapsflygplats i Gävleborg, som i dag saknar en sådan.

Sedan 1 oktober 2022 ingår Söderhamns löneenhet i Lön Hälsingland, där fem lönekontor har blivit ett löneteam. Varje månad hanteras ca 17 000 löner. En stor anledning till att samordna är att tillsammans kan vi använda våra resurser effektivare, så att mer medel kan gå till välfärden. Söderhamns och Nordanstigs kommuner var först ut med nya IT-system för lön och schema/bemanning i maj 2023. Ljusdal och Ovanåker följde efter i oktober/november 2023.

De ekonomiska utmaningarna för Söderhamns kommun, är likt många kommuner och regioner nu alltmer påtagliga. Hög inflation, ökade pensionskostnader och stigande räntekostnader bidrar till ett historiskt lågt resultat i offentlig sektor. Många kommuner förväntas redovisa underskott både i år och nästa år. Den höga inflationen urholkar köpkraften även om svensk arbetsmarknad visat sig motståndskraftig. Det här kommer dock leda till en avmattning på arbetsmarknaden framöver. Efterfrågan tar fart igen under 2024 då inflationen väntas sjunka tillbaka och leda till att Riksbanken kan inleda räntesänkningar (SKR aug 2023).

3.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

3.5.1 Styr- och ledningsfilosofi

Söderhamns kommun utgår från systemsyn i utveckling och styrning av kommunens verksamheter. Systemsyn innebär för kommunen ett tankesätt som utgår från medborgarnas resa genom organisationen. Stor vikt läggs vid samband och relationer, det vill säga hur olika verksamheter samverkar för att uppfylla kommunens gemensamma syften. På så sätt kan organisationen arbeta mer långsiktigt, med fler nöjda medborgare, och använda kommunens resurser mer effektivt.

Kommunens fokus är att forma verksamheterna och arbetssätt utifrån en helhetssyn för de kommunen är till för. För att åstadkomma detta betraktas och formas kommunens verksamheter utifrån deras perspektiv – kommunen anammar medborgarens fokus. Det innebär bland annat att för ge bästa service, bör medarbetarna allt oftare se utanför den egna förvaltningen och samverka med andra förvaltningar eller externa organisationer.

För att kunna tillhandahålla bättre service behöver medarbetare som möter medborgare i vardagen ha befogenheter och handlingsutrymme att tillgodose medborgarnas olika behov. Ledningens roll är att skapa goda förutsättningar och undanröja hinder så att medarbetarna lyckas i sina uppdrag. Kommunkoncernens värdegrund beskriver det förhållningssätt och de beteenden som vägleder medarbetarna i hur medarbetarna åstadkommer syftet och dom övergripande målen. Värderingarna är grundläggande principer i mötet med medborgarna.

3.5.2 Ägardirektiv

Söderhamns kommun har en helägd aktiebolagsrättslig koncern med Söderhamn Stadshus AB (nedan benämnt Stadshus AB) som moderbolag med dotterbolagen Faxeholmen AB och Söderhamn Nära AB. I koncernen ingår även Söderhamn Elnät AB vilket är ett helägt dotterbolag till Söderhamn Nära AB. Ägardirektiven grundas på verksamhetsidén för bolagen i Stadshus AB-koncernen. Fullmäktige, i egenskap av ägare, beslutar om verksamhetsidén för de kommunala bolagen som ingår i koncernen. Detta kan liknas vid bolagens "politik" och utgör grunden i ägardirektivet. Bolagsstyrelsens uppgift är att inom ramen för ägarens verksamhetsidé i ägardirektiven och andra tillämpliga styrande dokument leda företaget inom ramen för aktiebolagslagens regler.

3.5.3 Intern kontroll

Kommunens arbete med intern kontroll syftar till att säkra en effektiv förvaltning och som gör att det undviks att begås allvarliga fel. Internkontroll är ett viktigt ledningsverktyg för såväl den politiska som tjänstemannaledningen. Riskreducerande kontroller och åtgärder ska planeras och genomföras som en naturlig del i verksamheten och utgör därmed en integrerad process i kommunkoncernens verksamhets- och ekonomistyrning.

2023 togs beslut om en policy för intern kontroll, som ersätter det tidigare internkontrollreglementet. Policyn gäller för samtliga nämnder och kommunala bolag inom Söderhamns kommunkoncern. Policyn syftar till att formulera ett övergripande ramverk för att säkerställa att kommunstyrelse, nämnder och bolagsstyrelser upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, som innebär att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- En ändamålsenlig och effektiv förvaltning av verksamheten, för att nå önskade effekter.
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter och andra regler.
- Förtroendet för kommunkoncernen upprätthålls.

En internkontrollplan tas fram årligen av respektive nämnd. Resultat och uppföljning av den interna kontrollen, redovisas i varje nämnds delårs- och helårsredovisningar.

3.5.4 Översiktsplan

Arbetet med implementeringen av översiktsplanen har pågått i ett intensivt skede under 2023. Under året har arbetet med att ta fram två nya planprogram genomförts, program för Norra Staden är nu i sitt slutskede efter remiss, program för Inre Hamnen är i sitt slutskede. Arbetet med genomförande av Centrumplanen pågår och kommer att slutföras under 2024. Utvecklingen av Söderhamnsporten pågår och har förstärkts och flertalet åtgärder är genomförda under 2023 som syftar att stärka förbindelserna mellan stadskärnan och Söderhamnsporten.

3.5.5 Ekonomistyrning

Med ekonomistyrning avses den målmedvetna styrprocessen som syftar till att påverka organisationens beslut och beteende i riktning mot önskat resultat, effektivitet och ekonomisk ställning. Syftet med ekonomistyrning är att uppnå en balans mellan en acceptabel ekonomisk ställning och ett bra verksamhetsresultat. Ekonomistyrningen regleras genom ett antal huvudprinciper samt styrdokument.

Övergripande förutsättningar är:

- att samtliga verksamheter, nämnder, sektorer, bolag och bolagsstyrelser ska präglas av helhetstänkande, det vill säga Söderhamns kommun bästa är med andra ord överordnat de olika verksamheternas behov.
- att nämnder och styrelse har ett fullt ansvar för sin ekonomi över tiden. Det ekonomiska målet är överordnat andra mål.
- att kommunens verksamheter för kost, städ, bemanning, camping, bilpoolen och internlokaler bedrivs som resultatenheter, vilket innebär att enheterna finansieras med intäkter från verksamheterna.

Nämnder och styrelse ska årligen upprätta en verksamhetsplan som innehåller kommunfullmäktiges mål, benämnda fokusområden, samt nämndens eller bolagets mål. Löpande

under året ska ekonomin och verksamheten följas upp. Vid befarade ekonomiska avvikelser ska verksamheten anpassas till det ekonomiska utrymmet. Till kommunfullmäktige ska tre månadsrapporter (februari, maj och oktober), en tertialrapport per april, en delårsrapport per augusti och en årsredovisning presenteras. Rapporterna ska även innehålla en resultatprognos för helåret. Vid befarat underskott ska åtgärdsplan bifogas. Utöver den budgetfinansierade verksamheten finns medel öronmärkta i kommunens egna kapital för förebyggande åtgärder, inom arbetsmarknad genom 40–50-jobben och övriga förebyggande genom den sociala investeringsfonden.

3.5.6 Beredskap

Under 2023 har kommunen arbetat aktivt med att stärka dess civila beredskap för att höja kommunens förmåga i totalförsvaret. Flertalet utbildningsinsatser har genomförts för politiker och för kommunens tjänstemän. Uppbyggnad av kommunens krisledningsorganisation och krigsorganisation har varit högt prioriterat, ett arbete som fortskrider under 2024.

Med anledning av lagen om kommuners brottsförebyggande arbete som trädde i kraft den 1 juli 2023 liksom gällande kommunplan, har en kartläggning över ett historiskt samt nutida brottsförebyggande arbete genomförts. Utifrån den har flera åtgärder initierats med start under innevarande år för att säkerställa de organisatoriska förutsättningarna och därmed stärka kommunens brottsförebyggande förmåga på ett effektivt sätt.

En ny säkerhetsenhet har formerats med totalt fyra anställda. En ny överenskommelse är upprättad mellan Söderhamns, Bollnäs och Ovanåkers kommuner för att dela på resurser och skapa ökad förmåga för säkerhetsarbetet.

3.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommunallagen innehåller regler för att kommunen ska ha en ekonomi i balans och god ekonomisk hushållning. En ekonomi i balans är en förutsättning för att framgångsrikt och långsiktigt kunna utveckla kommunen.

För att styra utvecklingen av kommunens ekonomi på ett övergripande plan formulerar kommunen finansiella mål. För att styra utvecklingen av kommunens verksamhet beslutar kommunfullmäktige om verksamhetsmål, vilka benämns fokusområden. Samtliga nämnder och bolag arbetar för att bidra till att de önskade effekterna i fokusområdena uppnås.

God ekonomisk hushållning råder när fokusområdena uppnås, samtidigt som de finansiella målen är uppfyllda. Fokusområdena ska vara genomförda inom budgetram.

3.6.1 Sammanfattande bedömning år 2023

Varje fokusområde bedöms först enskilt. Visar två eller fler nyckeltal på en positiv utveckling från föregående år bedöms fokusområdet (målet) vara uppfyllt. Därefter görs en totalbedömning. Visar två eller fler fokusområden på en positiv utveckling bedöms god ekonomisk hushållning att uppnås inom ramen för verksamhetsmålen.

Det som avgör hur nyckeltalen bedöms är hur kommunens värde står i jämförelse med jämförbara kommuner utifrån socioekonomisk struktur samt hur trenden ser ut inom respektive nyckeltal. I statistikdatabasen Kolada har Rådet för kommunala analyser (RKA) sammanställt ett antal kommuner som år 2023 hade samma socioekonomiska struktur som Söderhamn. Dessa är Bollnäs, Kristinehamn, Norberg, Olofström, Säffle, Tingsryd och Åmål.

Bedömningen består av fyra olika alternativ:

- Ej uppfyllt (=negativ trend och sämre än jämförbara kommuner)
- Delvis uppfyllt (=negativ trend och bättre än jämförbara kommuner)
- I hög grad uppfyllt (=positiv trend och sämre än jämförbara kommuner)
- Helt uppfyllt (=positiv trend och är bättre än jämförbara kommuner)

Den sammanfattande bedömningen är att god ekonomisk hushållning inom ramen för verksamhetsmålen uppnås, då 2 av 3 fokusområden i hög grad uppnås enligt nedanstående bedömningskriterier. Fokusområdena Lärande och Växkraft visar en positiv trend och därmed anses verksamhetsmålen uppfyllda.

Av de tre finansiella målen för kommunen, resultatmål, soliditetsmål och finansieringsmål, som är satta för att säkra en långsiktig ekonomi i balans, uppnås för 2023 inget av målen. Resultatmålet är 10 mnkr för 2023 och utfallet för 2023 är -51,1 mnkr, sålunda bedömer vi

resultatmålet som ej uppnått. Soliditetsmålet är en förbättring av soliditeten mellan åren och då utfallet är en försämring bedömer vi att soliditetsmålet ej uppnås för 2023. Soliditeten för kommunen har beräknats exklusive vidareutlåning till bolagen och bolagens andel av koncernkonto. Finansieringsmålet är satt till den långsiktigt budgeterade låneskulden 272 mnkr. För år 2023 är låneskulden 444 mnkr och sålunda är bedömningen att ej heller årets finansieringsmål nås.

3.6.2 Utvärdering av fokusområden målperioden 2020–2023

Kommunkoncernen arbetar med verksamhetsmål och finansiella mål utifrån fyraåriga målperioder. År 2023 var det sista året på denna målperiod och tillhörande fokusområden.

Sett till hela målperioden år 2020–2023 är den sammanfattande bedömningen att god ekonomisk hushållning inom ramen för verksamhetsmålen uppfylls i hög grad, då 2 av 3 fokusområden (Växkraft och Goda livsmiljöer) uppfylls i hög grad.

Inom Lärande ses en försämring under målperioden 2020–2023 inom:

- Elever i åk. 9 som är behöriga till ett yrkesprogram (från 83,4 % till 78 %)
- Antal hushåll med försörjningsstöd (från 405 till 445)

Förbättring ses inom:

- Gymnasieelever med examen inom 4 år (från 65,8 % till 66,4 %)

Den samlade bedömningen baserat på ovan nämnda nyckeltal blir därför att målet inte uppfylls sett över målperioden 2020–2023.

Följande globala mål enligt Agenda 2030, FN:s handlingsplan med mål för omställning till ett hållbart samhälle, kopplar till fokusområdet Lärande:

- 1. Ingen fattigdom
- 3. God hälsa och välbefinnande
- 4. God utbildning
- 5. Jämställdhet
- 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- 10. Minskad ojämlikhet

Rådet för kommunala analyser (RKA) har tagit fram en standard för nyckeltal som mäter utvecklingen inom respektive globalt mål. Antalet nyckeltal per globalt mål är olika och varierar mellan 3–10 st. Genom att analysera om merparten av nyckeltalen visar en positiv, neutral eller negativ riktning får vi ytterligare underlag till att bedöma måluppfyllelsen över hela målperioden 2020–2023.

I anslutning till fokusområdet Lärande, så konstateras en positiv riktning inom följande globala mål:

- 1. Ingen fattigdom
- 5. Jämställdhet
- 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Neutral riktning ses inom:

- 3. Goda hälsa och välbefinnande
- 10. Minskad ojämlikhet

Negativ riktning ses inom:

- 4. God utbildning

Med denna analys blir bedömningen mer nyanserad. Överlag ses en positiv utveckling inom merparten av de globala mål som kopplar till fokusområdet Lärande inom målperioden 2020–2023.

Inom Växkraft ses en förbättring under målperioden 2020–2023 inom samtliga utvalda nyckeltal:

- Nystartade företag, antal per år (från 105 till 127)
- Andel företagsamma (från 9,7 % till 10,8 %)
- Långtidsarbetslöshet (från 6,0 % till 5,3 %)

Den samlade bedömningen baserat på ovan nämnda nyckeltal blir därför att målet uppfylls i hög grad över målperioden 2020–2023.

Följande globala mål kopplar till fokusområdet Växkraft:

- 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- 12. Hållbar konsumtion och produktion

I anslutning till fokusområdet Växkraft, så konstateras en positiv riktning inom följande globala mål:

- 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- 12. Hållbar konsumtion och produktion

Neutral riktning ses inom:

- 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Utfallet inom dessa globala mål stärker argumenten ytterligare förbedömningen att fokusområdet Växkraft uppfylls i hög grad inom målperioden 2020–2023.

Inom Goda livsmiljöer ses en förbättring under målperioden 2020–2023 inom:

- Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (från 27 % till 29 %)
- Ohälsotalet i Söderhamn (från 35,1 dagar till 33,4 dagar)

Försämring ses inom:

- Demografisk försörjningskvot (från 0,95 till 0,98)

Den samlade bedömningen baserat på ovan nämnda nyckeltal blir därför att målet uppfylls i hög grad över målperioden 2020–2023.

Följande globala mål kopplar till fokusområdet Goda livsmiljöer:

- 2. Ingen hunger
- 3. God hälsa och välbefinnande
- 6. Rent vatten och sanitet för alla
- 7. Hållbar energi för alla
- 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- 11. Hållbara städer och samhällen
- 12. Hållbar konsumtion och produktion
- 13. Bekämpa klimatförändringarna
- 15. Ekosystem och biologisk mångfald
- 16. Fredliga och inkluderande samhällen

I anslutning till fokusområdet Goda livsmiljöer, så konstateras en positiv riktning inom följande globala mål:

- 7. Hållbar energi för alla
- 11. Hållbara städer och samhällen
- 12. Hållbar konsumtion och produktion
- 13. Bekämpa klimatförändringarna

Neutral riktning ses inom:

- 2. Ingen hunger
- 3. God hälsa och välbefinnande

- 6. Rent vatten och sanitet för alla
- 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- 15. Ekosystem och biologisk mångfald

Negativ riktning ses inom:

- 16. Fredliga och inkluderande samhällen

Utfallet inom dessa globala mål stärker argumenten ytterligare förbedömningen att fokusområdet Goda livsmiljöer uppfylls i hög grad inom målperioden 2020–2023.

Sammanfattningsvis visar bedömningen av målperioden 2020–2023 ett övervägande positivt utfall. Samtidigt som det finns utmaningar inom Lärande, såsom en försämring av behörigheten till yrkesprogram och en ökning av hushållen som får ekonomiskt stöd, har det skett mycket som visar på en positiv utveckling. Noterbart är den positiva utvecklingen i Växkraft, med förbättringar över alla utvalda nyckelindikatorer, samt 2 av de 3 kopplade globala målen.

På samma sätt har fokusområdet Goda livsmiljöer upplevt positiva framsteg, med förbättringar i vissa nyckeltal som uppväger områden med försämrat utfall. Anpassningen av dessa resultat till globala mål stärker ytterligare bedömningen av hög måloppfyllelse inom detta fokusområde.

Den omfattande analysen av de 16 globala målen visar en övergripande positiv trend i sju av målen, neutral trend i sex och negativ trend i tre av målen. Denna balanserade utvärdering understryker kommunkoncernens betydande framsteg med att nå sina mål under den angivna målperioden.

3.6.3 Verksamhetsmål och fokusområden år 2023

3.6.3.1 Lärande

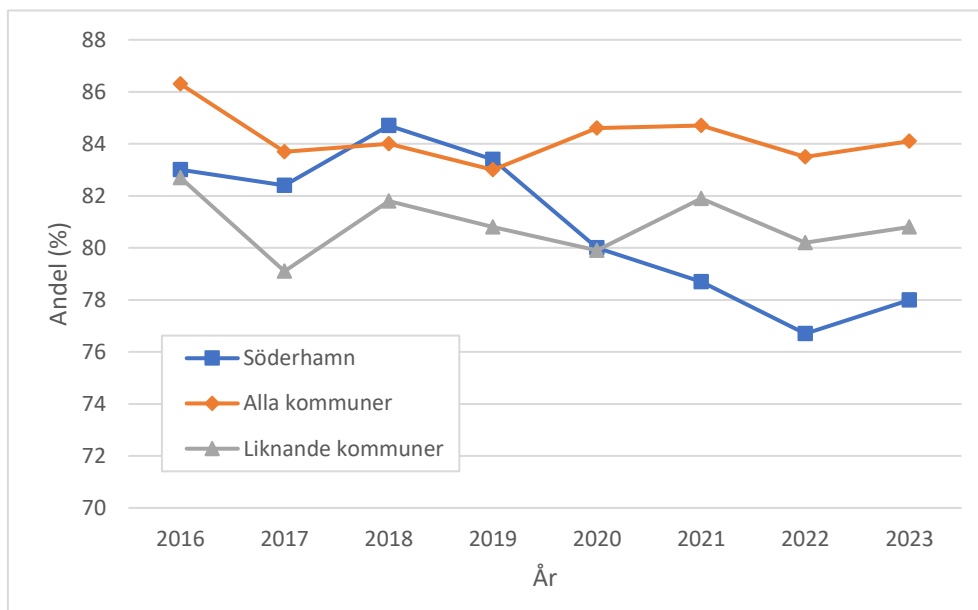
Vi möjliggör lärande och utveckling, så att fler kan försörja sig själva och känna stolthet och trygghet.

Önskade effekter:

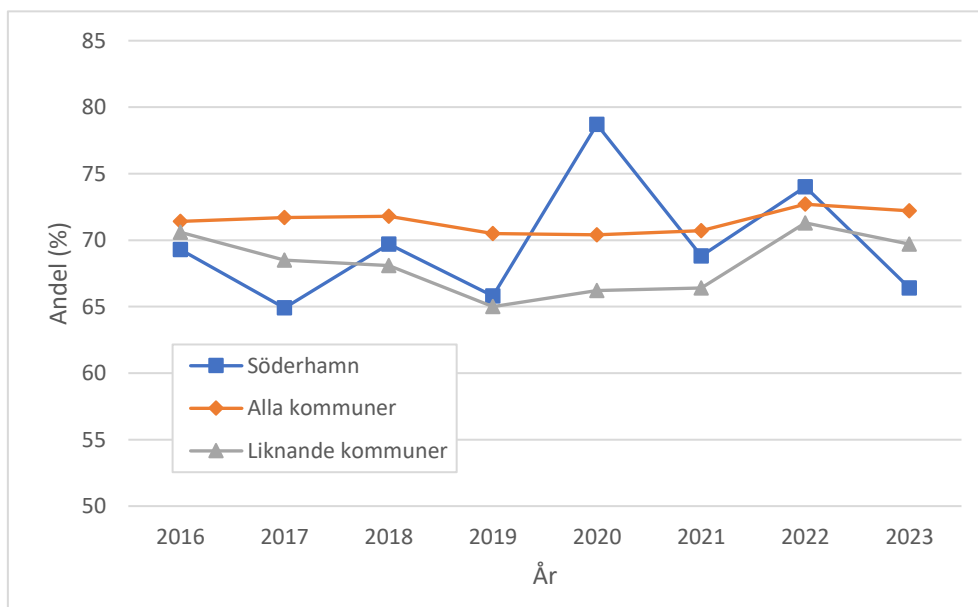
- Högre utbildnings- och kunskapsnivå
- Fler går ut skolan med godkända betyg
- Fler i utbildning och arbete
- Kompetensförsörjning utifrån individens, företagets och arbetsmarknadens behov
- Kompetensförsörjning till kommunens organisation för en god samhällsservice
- Förbättrad samverkan

- Ökad delaktighet och engagemang
- Förbättrad folkhälsa

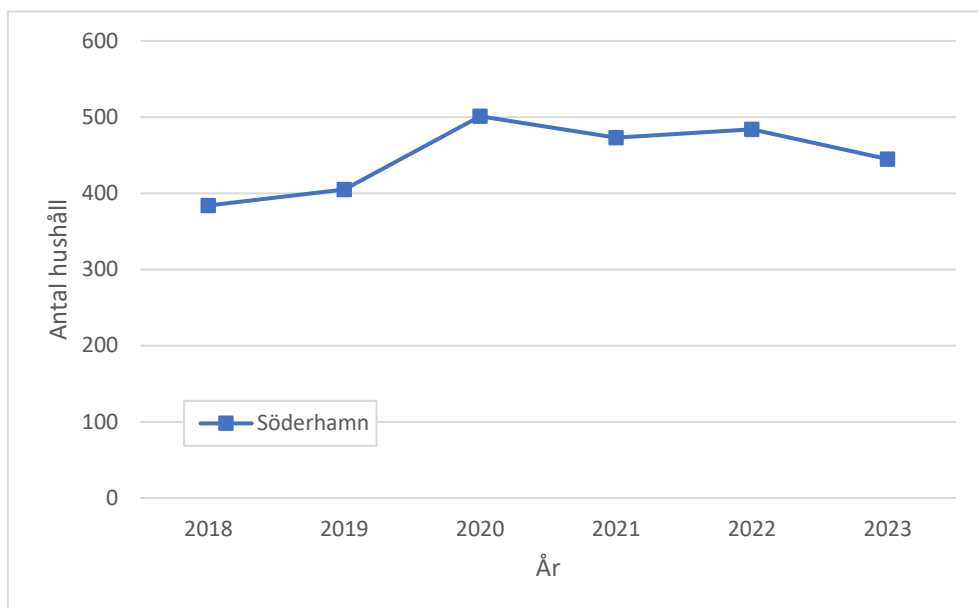
Figur 3: Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram

Figur 4: Gymnasieelever med examen inom 4 år

Figur 5: Antal hushåll per månad i snitt som erhåller ekonomiskt bistånd

Bedömning

Inom fokusområde Lärande ser vi en positiv trend inom 2 av 3 nyckeltal:

- Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram
- Antalet individer (hushåll) med försörjningsstöd

Jämfört med liknande kommuner är dock utfallet sämre. Notera att det inte finns några direkta jämförelsemått när det gäller antal hushåll med försörjningsstöd, men liknande nyckeltal visar att Söderhamn har sämre utfall.

Den sammanfattande bedömningen är blir därför att målet uppfylls i hög grad.

Aktiviteter för att nå framdrift

Under året 2023 har följande insatser och aktiviteter genomförts i ambition att uppnå önskade effekter inom fokusområdet.

- Samarbetande insatser med högskolorna kring verksamhetsförlagd utbildning för studenter till lärarprogrammen och socionomprogrammet.
- Fortsatt kommunövergripande arbete med att förstärka friskfaktorer, att förbättra arbetsmiljön samt kartlägga, analysera och sänka sjukfrånvaron i hela kommunen.
- Genomförande av språkstödande insatser, inklusive anpassad demensutbildning för utrikesfödda och språkstödsgrupper för bemanningens timvikarier och tillsvidareanställda. Inom sektor Vålfärd finns det vid utgången av år 2023 drygt 100 utbildade språkombud.

- Projekt med differentierade arbetsuppgifter har genomförts vid två vård- och omsorgsboenden, där människor som står utanför arbetsmarknaden erbjuds arbete som servicebiträden inom sektor Vårlds verksamheter. Genom den här stödinsatsen till personalen finns ett hopp om att kunna friställa tid för undersköterskorna och därmed ge bättre service till brukarna.
- Fritidsbanken har handlett personer i arbetsmarknadsåtgärder.
- En strategisk kompetensförsörjningsplan har tagits fram och sektorerna arbetar med handlingsplaner för att stärka kompetensförsörjningen framåt. Fokus har varit på kommande pensionsavgångar och vilka kompetenser som behövs framöver.
- Kontinuerligt tillhandahållande av arbetsmöjligheter och praktikplatser, bland annat inom Fritidsbanken och Kostavdelningen på sektor Samhällsservice.
- Förskolor använder "TIIF-samtal" (tidiga insatser i förskolan) för att identifiera barn som behöver extra stöd tidigt, vilket förbättrar pedagogernas kunskap i att möta barn med olika problematik.
- Påsklovsskola och sommarlovsskola har genomförts med ett mycket gott resultat där 31 elever nådde godkänt betyg.
- Utveckling av en kommunövergripande elevhälsoplan i syfte att förbättra elevers välmående och skolresultat.
- Etablering av två elevreferensgrupper som ett led i arbetet med att utveckla undervisningen och stärka elevernas delaktighet och inflytande.
- Intensivt arbete med att på olika sätt hjälpa personer vidare till en egen försörjning. Arbetet sker sektorsövergripande och i samverkan med Arbetsförmedlingen, vården och Försäkringskassan.
- Projektet intensiv hemrehabilitering (IHR) permanentades vid årsskiftet 2022–2023. Syftet är att ge personer stöd för att fortsätta att klara av att utföra sina dagliga aktiviteter självständigt och att skjuta fram behov av hemtjänst och vård- och omsorgsboende.

3.6.3.2 Växkraft

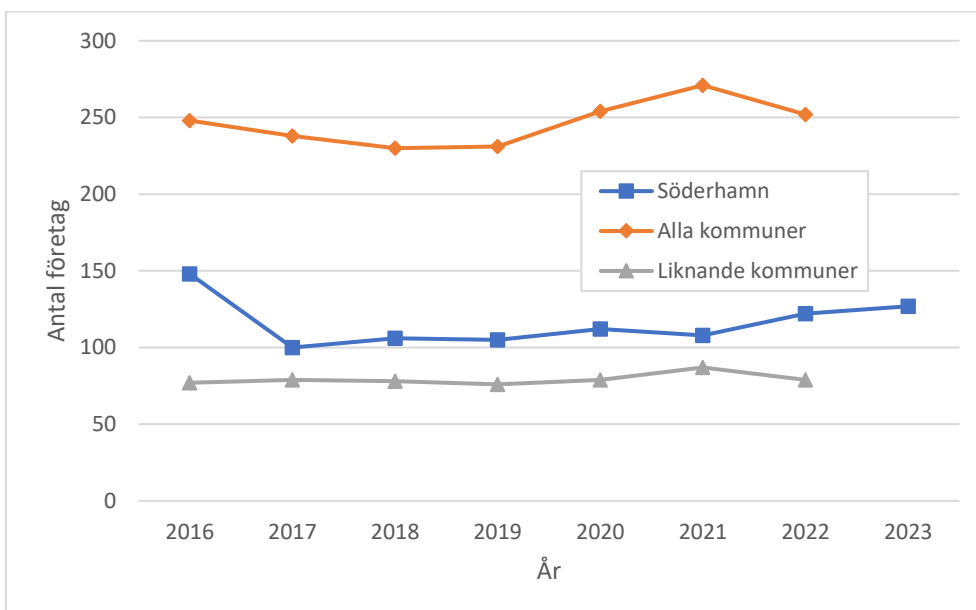
Vi skapar tillväxt inom näringslivet och på arbetsmarknaden, så att företagsamheten växer och fler arbetstillfällen skapas.

Önskade effekter:

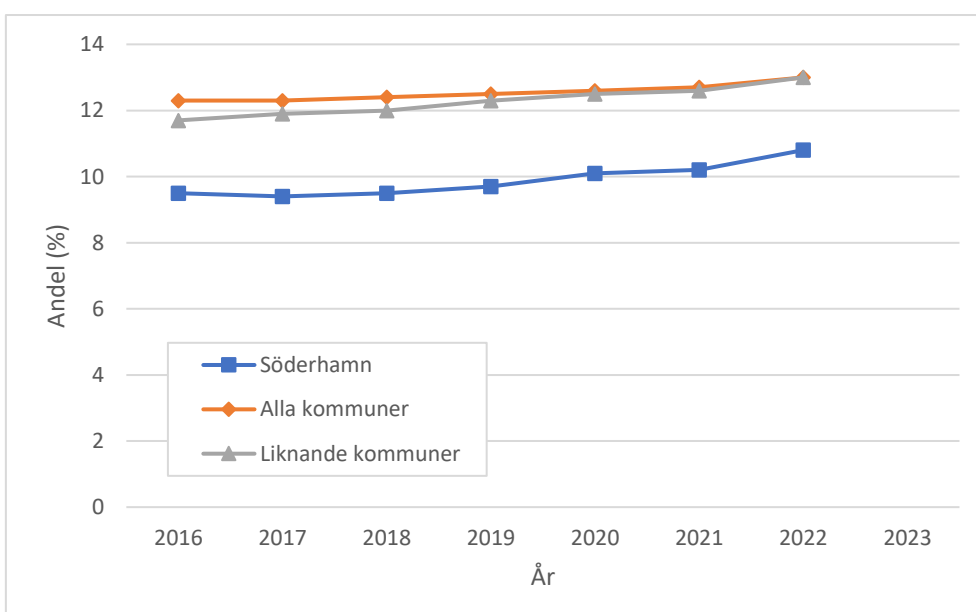
- Fler nöjda företag
- Fler företag
- Fler i arbete
- Fler Söderhamnare

- Förbättrad samverkan
- Ett större innanförskap
- Ökad egenförsörjning
- Högre skatteunderlag

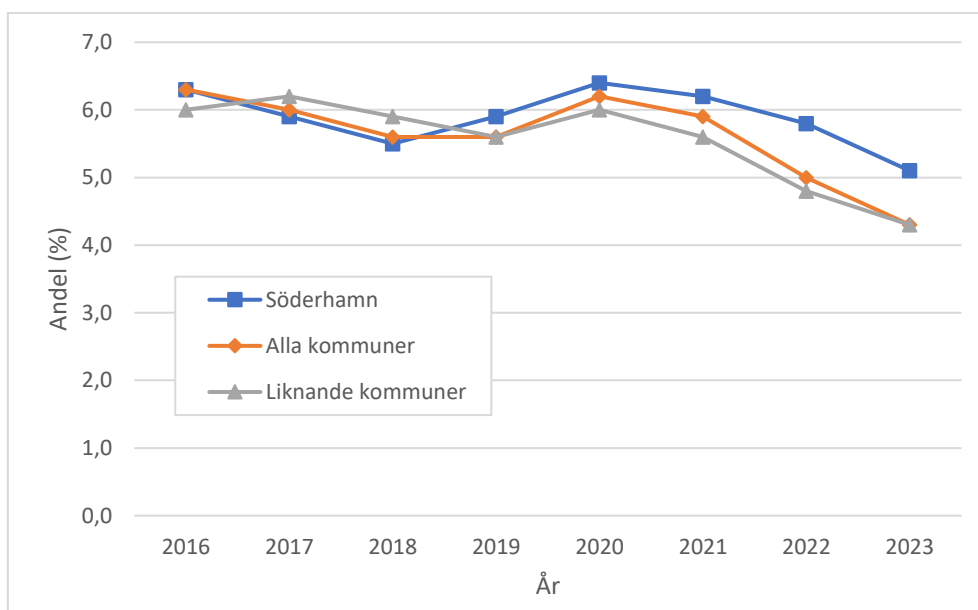
Figur 6: Nystartade företag, antal per år

Figur 7: Företagsamhet, andel av befolkningen

Figur 8: Långtidsarbetslöshet 25–64 år, andel av befolkningen

Bedömning

Inom fokusområde Växkraft ser vi en positiv trend inom 3 av 3 nyckeltal:

- Nystartade företag, antal
- Andel företagsamma av befolkningen
- Långtidsarbetslöshet 25–64 år

Jämfört med liknande kommuner är dock utfallet sämre, förutom när det gäller antalet nystartade företag.

Den sammanfattande bedömningen blir därför att målet uppfylls i hög grad.

Under året 2023 har följande insatser och aktiviteter genomförts i ambition att uppnå önskade effekter inom fokusområdet.

- Pågående insatser för att minska antalet ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) i samarbete med enheten arbetsmarknadsenheten inom sektor Samhällsservice. Ungdomar har stöttats i att få ungdomsanställningar och diskussioner pågår med projekt för integration och egenförsörjning för fortsatt utveckling. Antalet inskrivna ungdomar i KAA har minskat från 103 i början av året till 90 vid årets slut.
- Faxeholmen fortsatte sin betydande satsning på sommarjobb, med 99 ungdomar anställda under sommaren 2023, motsvarande drygt fem heltidsanställningar.

- Utvecklandet av Idéburna Offentliga Partnerskap (IOP), bland annat ett med lokala kyrkor gällande ett härbärke, ett med Röda Korset gällande arbete för att förebygga ensamhet bland äldre samt ett med fokus folkhälsa och integration i Ljusne.
- Arbete med att öka tillgängligheten vid myndighetskontakter genom att frigöra mer handläggartid och föreslå sätt för kundtjänst att hantera enkla ärenden i medborgar- och företagskontakter.
- Det 2-åriga samverkansprojektet "Utvecklingsnätverk Sociala Företag" med SKR har avslutats framgångsrikt. Kommunen har utvecklat en god förmåga att ge stöd till befintliga sociala företag att bli starkare samt ge kraft, kunskap och förutsättningar till nya sociala företag att starta.
- En tillväxtstrategi har utarbetats och godkänts, inklusive workshops för interna och externa intressenter.
- Insatser har genomförts för att förbättra företagsklimatet, bland annat genom samarbete med Företagarna och Industrigruppen, vilket har resulterat i skapandet av ett näringslivsråd.
- I kommunkoncernens etableringsgrupp hanterades i slutet av år 2023 ett 20-tal pågående ärenden. Något som sticker ut är etableringsförfrågningar som kommer till följd av de stora vindkraftsprojekt som planeras utanför Söderhamns kustlinje. Om dessa etableringar blir verklighet kan de generera ett hundratal arbetstillfällen till Söderhamn.
- Bostadsförsörjningsprogrammet uppdateras med utgångspunkt i de nya inriktningsbesluten i bland annat tillväxtstrategin att Söderhamn skall växa med såväl nya invånare som med fler företag och arbetstillfällen.
- Programmet integration och egenförsörjning har avslutats och under år 2024 omhändertas och implementeras programmens påbörjade processer och för strategiskt, samordnande och förebyggande arbete med social hållbarhet enligt Agenda 2030.
- Arbete med en ny regional besöksnäringstrategi som harmoniserar med nationella mål för hållbar turism och en växande besöksnäring. En lokal handlingsplan för Söderhamn ska arbetas fram under år 2024.

3.6.3.3 Goda livsmiljöer

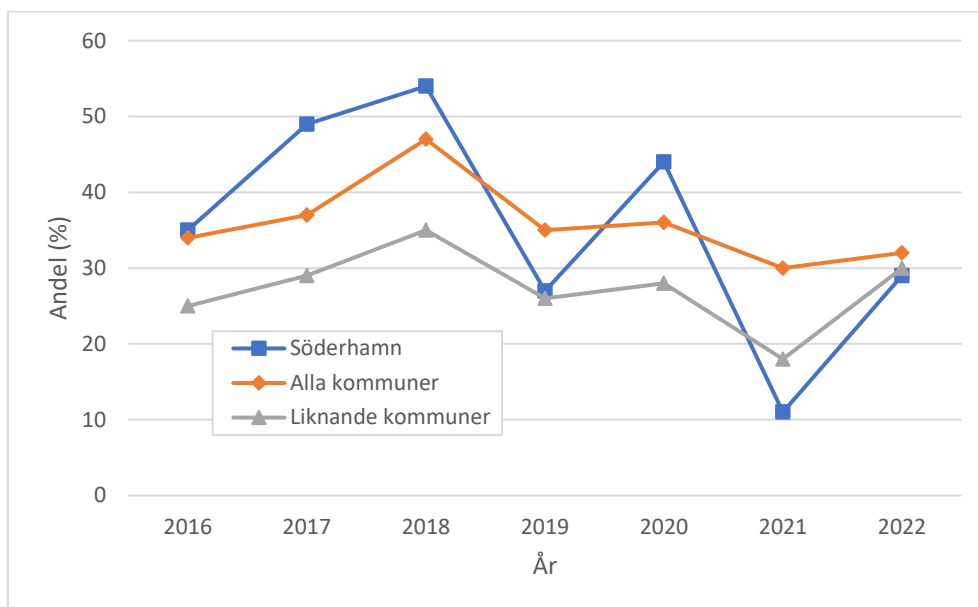
Vi utvecklar levande, trygga och tillgängliga livsmiljöer, så att alla kan leva ett gott liv med god hälsa

Önskade effekter:

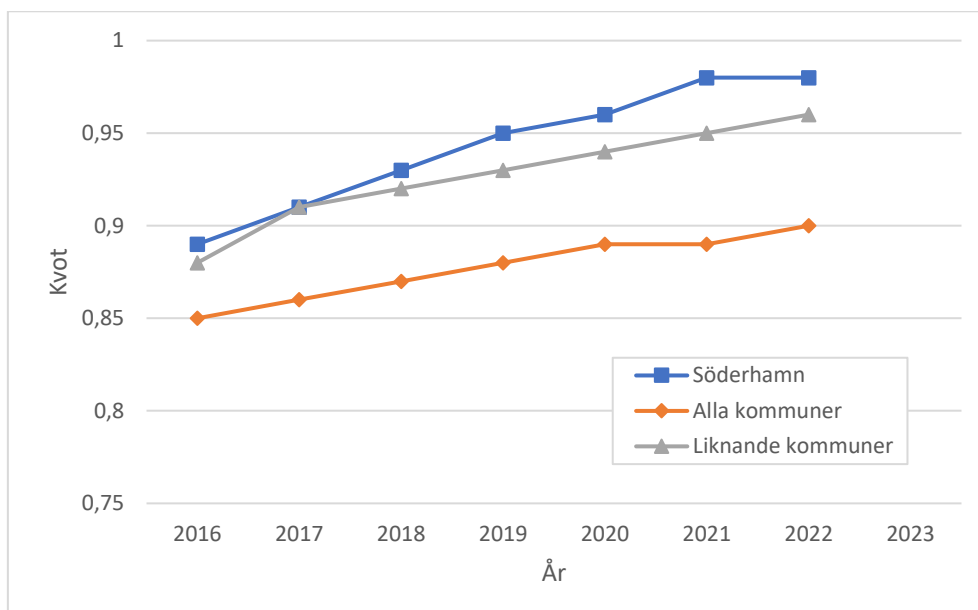
- Attraktiva boendemiljöer i en levande landsbygd och utvecklad stadsmiljö
- Flyttkedjan sätts igång

- En god miljö för människa, djur och natur
- Ökat antal invånare
- Förbättrad samverkan
- Ett större innanförskap
- Stolta och trygga medborgare som är goda ambassadörer för Söderhamn
- Ökad framtidstro
- Förbättrad folkhälsa

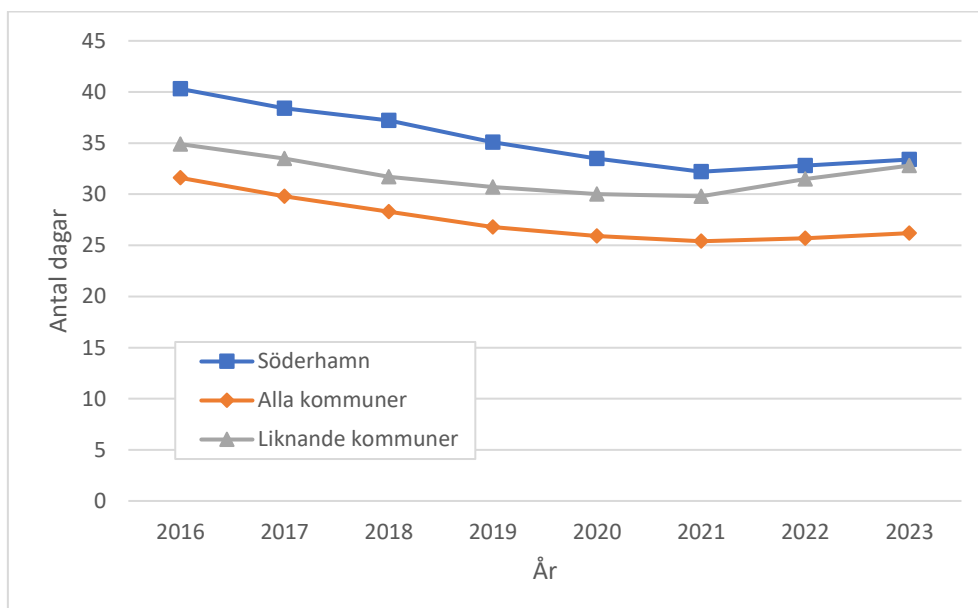
Figur 9: Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar)

Figur 10: Demografisk försörjningskvot

Figur 11: Ohälsotalet i Söderhamn. Antal utbetalda dagar från socialförsäkringen relaterat till befolkningen, 16–64 år

Bedömning

Inom fokusområde Goda livsmiljöer ser vi en negativ trend inom 2 av 3 nyckeltal:

- Demografisk försörjningskvot
- Ohälsotalet i Söderhamn

Jämfört med liknande kommuner är utfallet sämre. Notera att den demografiska försörjningskvoten är oförändrad från år 2022 till år 2023, men trenden i sig är fortfarande negativ över fler år. Notera även att nyckeltalet för Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera har sitt senaste mätvärde år 2022.

Den sammanfattande bedömningen blir därför att målet inte uppfylls.

Aktiviteter för att nå framdrift

Under året 2023 har följande insatser och aktiviteter genomförts i ambition att uppnå önskade effekter inom fokusområdet.

- Förebyggande och främjande arbete inom förskola, skola och fritid, vilket är en viktig faktor för att barn och ungdomar ska må bra, känna trygghet, trivas och utvecklas. Arbetet med att skapa möjligheter på kommunövergripande nivå fortsätter och intensifieras under år 2024.
- Skolor engagerar sig i förebyggande och hälsofrämjande aktiviteter både i den ordinarie undervisningen och i specifika projekt, t.ex. har Vågbroskolan schemalagt arbete med framtidsval och hälsa som syftar till att bygga upp elevens självledarskap för att kunna göra kloka val för sig själv.
- Förebyggande enheten har arbetat aktivt med samverkan mot skolorna och har under året sett positiva effekter i form av att fler kontakter tagits med dem. Förebyggande enheten och Verkstäderna arbetar kontinuerligt med att fånga upp ungdomar genom samverkan och för dialog kring hur arbetet kan göras ännu bättre.
- En handlingsplan innehållande 22 aktiviteter kring minskade placeringskostnader har tagits fram där bland annat förändrade arbetsätt, genomgång av rutiner, uppföljning och utveckling av hemmaplanslösningar ska leda till rätt placeringslösning för barn och unga utifrån individens behov.
- Kostnadsfria aktiviteter erbjuds för barn och unga, vilket ökar möjligheterna till meningsfull fritidsverksamhet.
- Två trygghetsworkshopar med interna och externa aktörer har genomförts via kommunens trygghetssamordnare under året. Resultatet blev konkreta handlingsplaner för olika aktörer att jobba vidare med.
- Landsbygdsplanen har antagits samt en plan för implementering av laddinfrastruktur samt aktivitetsplatser är framtagen.
- Genomförandet av planer för stadskärnan, inklusive infrastruktursatsningar, är i slutfasen. Arbetet med att knyta ihop centrum med området runt resecentrum pågår. Nytt gång- och cykelstråk mellan resecentrum och centrum är färdigställt och kommer att invigas under våren 2024.

- Genom samverkan inom kommunkoncernen ses stora vinster i samförläggning gällande de olika etapperna i centrumplanen där Söderhamn Nära förstärkt och bytt ut infrastruktur i områden där grävning redan pågår i andra syften. Vinsterna visar sig dels ekonomiskt men framför allt genom minskad påverkan för medborgarna.
- Söderhamn är medlem i Världshälsoorganisationens nätverk för Äldrevänliga städer och kommuner. Det innebär att i nära samarbete med äldre medborgare arbeta aktivt och strategiskt för möjligheten till aktiva, hälsosamma och självständiga liv. Projektet har inletts med att skicka ut en enkät där medborgare 65+ delar med sig av sina erfarenheter om hur det är att bli äldre i Söderhamn i dag.
- Under hösten 2023 har flera medborgare erbjudits insatser inom ramen för "Bostad först". En enhet som arbetar enligt metoden har startats inom sektor Valfärd. Arbeta sker i nära samverkan med Faxeholmen.
- Insatser för att minska antalet fordon över hela kommunen visar en positiv utveckling.
- Utvecklingen av Stenö Camping samt den höga kvaliteten på utbudet i Söderhamns skärgård för det rörliga friluftslivet ger en attraktiv och trygg miljö.
- Stadsomvandlingens genomförande och planerna för norra stadsdelarna i Söderhamn medför attraktivare och tryggare miljöer.
- Som andra kommun i Sverige är nu Söderhamn ansluten till tjänsten Säker digital kommunikation, SDK. Det är en digital infrastruktur som gör att personuppgifter och andra uppgifter som omfattas av sekretess, skickas digitalt på ett säkert sätt. Dessutom sparas både tid och kostnader.
- Arbetet med att stärka kommunens krisberedskap och civilförsvar har tagit fart och prioriterats för att stärka kommunens förmåga att förebygga och hantera kris och krig.
- Resultatet gällande otillåtna bosättningar i Söderhamns kommun har varit mycket positivt under 2023.
- Söderhamns kommun placerade sig i topp i Aktuell hållbarhets ranking av Sveriges miljöbästa kommun 2023. Arbetssätt som bidragit till placeringen är bland annat aktivt jobb med miljö- och klimatfrågor i arbetsgrupper med representanter från olika verksamheter, sektorer och bolag inom kommunkoncernen.
- Under sommaren 2023 genomfördes SM i friidrott i Söderhamn. Ett lyckat arrangemang som alla Söderhamnare kan vara stolta över!

3.6.4 Finansiella mål

Söderhamns kommun har tre finansiella mål som ska säkra en långsiktig ekonomi i balans; ett resultatmål, ett soliditetsmål och ett finansieringsmål. Finansiella målet anses uppfyllt när minst två av målen är uppfyllda.

Resultatmål, mnkr	2023
Årets resultat	-51,1
Jämförande resultat under perioden	10,0
Avvikelse mot målet	-61,1

Det finansiella resultatmålet för 2023 är av kommunfullmäktige beslutat till 10 mnkr och bedömningen är att det inte uppnås. I utvärdering om resultatmålet uppnåtts har beslutats att resultatet ska bedömas i jämförelse mot balanskravsresultatet efter undantag motiverade av synnerliga skäl.

Balanskravsutredningen visar att inget resultat efter undantag motiverade av synnerliga skäl finns att återställa.

Soliditetsmål	2023
Soliditet vid 2022 års utgång	24,38 %
Soliditet vid 2023 års utgång	19,3 %
Förändrad soliditet från föregående år	-5,08 %

Soliditeten beräknas som det egna kapitalet reducerat med tjänstepensionsåtaganden intjänade för 1998 inklusive löneskatt i relation till kommunens tillgångar exklusive vidareutlåning till de kommunala bolagen och exklusive bolagens andel av koncernkonto. Soliditetsmålet för fyraårsperioden 2020 till 2023 definieras som "soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen ska långsiktigt stärkas" och anses godkänt när soliditeten har förbättrats i förhållande till föregående år.

Till följd av negativt resultat och inflationsskyddet i ansvarsförbindelsen har soliditeten försämrats och bedömningen är därför att soliditetsmålet ej har uppfyllts.

Soliditeten uppgick vid ingången av nuvarande fyraårsperiod till 6,70 % och har därmed i det längre perspektivet förstärkts.

Finansieringsmål, mnkr	2023
Budgeterad låneskuld	272
Låneskuld vid årets slut	444
Avvikelse mot målet	-172

Finansieringsmålet anses uppfyllt när låneskulden för respektive år inte överstiger den budgeterade låneskulden. Som utgångspunkt för målet 2023 antas långsiktig skuld, 272 mnkr, som framgår av mål- och resursplan beslutad av kommunfullmäktige den 31 oktober 2022. Då låneskulden vid årets slut överstiger den budgeterade låneskulden är bedömningen att finansieringsmålet ej är uppfyllt.

Låneskulden avser nettot mellan kommunens totala lån och kommunens fordran på dotterbolagen.

Eget kapital och dispositioner, mnkr	2023	2022
Eget kapital	816,9	869,2
Varav öronmärkt sociala investeringsfonden, bundet	0,7	3,3
Varav öronmärkt sociala investeringsfonden	8,5	8,5
Varav finansiering sysselsättningsåtgärder	0,0	4,6
Varav resultatutjämningsreserv	29,6	29,6
Varav finansiering resultatbalanseringar	2,3	12,3
Varav finansiering resultatbalanseringar projekt	6,7	21,7

Kommunens egna kapital motsvarar den del av kommunens tillgångar som finansieras av de ackumulerade driftsresultaten. Kommunen har beslutat att vissa satsningar ska finansieras ur det egna kapitalet.

3.6.5 Budgetavvikelse

mnkr	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse 2023
Intäkter	2 803,9	2 953,1	-149,2
Kostnader	-2 840,5	-3 004,2	163,7
Summa resultaträkning	-36,6	-51,1	14,5

Kommunens utfall för år 2023 är en negativ avvikelse mot budget på 14,5 mnkr.

Kommunstyrelsens utfall är 8,1 mnkr bättre än budget vilket till största delen är budgeterade driftprojekt som ej genomförts under året. Man har under året även låtit kostnader, som tidigare fördelats ut på övriga verksamheter, ligga kvar utan budget.

Samhällsservicenämnden, inklusive resultatenheterna, backar 11,9 mnkr mot budget. Största orsakerna är vinterväg som blev 9,2 mnkr dyrare än budgeterat, byggnader 5,5 mnkr dyrare än budgeterat samt operativ samhällsbyggnad som visar en negativ avvikelse mot budget på 6,4 mnkr.

Nämnden för Barn och Lärande, som hade en budget på 602,5 mnkr, landade slutligen på 635,8 mnkr, en försämring mot budget på 33,4 mnkr. Största avvikelsen återfinns hos socialtjänsten för barn och unga där kostnaden för placeringar blev 29,8 mnkr högre än budgeterat.

Välståndsnämndens resultat för 2023 blev 12,9 mnkr sämre än budgeterat. Det är fortsatt högre kostnader för sjuksköterskebemanningen än budgeterat och hemtjänsten har en högre vårdtyngd per brukare och högre antal brukare än budgeterat.

Finansen visar ett resultat på 34,9 mnkr bättre än budget. De största förklaringsposterna är pensionskostnaderna som blev 32,1 mnkr högre än budget där inflationen är en parameter. Skatteintäkter och utjämning blev 49,6 mnkr bättre än budget beroende av att den svenska arbetsmarknaden visat sig vara starkare än prognosticerat.

3.7 Uppdrag från kommunfullmäktige

Prioriteringar och utvecklingsåtgärder	Trend
Att uppdra till kommunstyrelsen att ta fram en koldioxidbudget samt en handlingsplan för att nå den. Syftet är att minska klimatpåverkan och skapa en hållbar utveckling i hela kommunen.	→
Senaste kommentar (2023-12-31): Beställningen av en lokal koldioxidbudget har pausats. Det finns en regional koldioxidbudget som refereras till i planen för energi och klimat. Kommunförvaltningen har gjort bedömningen att den regionala budgeten är relevant för Söderhamns kommun och förordar att resurser istället avsätts för att genomföra åtgärder inom energi- och klimatområdet i linje med planen.	
Att möjliggöra genomförandet av ett Välfärdens hus i syfte att ytterligare utveckla Norra staden för bästa koncernnytta.	→
Senaste kommentar (2023-12-31): Uppdraget är ännu ej startat	
Att uppdra till kommunchefen att arbeta för utveckling av området Flygstaden kopplat till flygverksamhet, krishantering och försvar,	↗
Senaste kommentar (2023-12-31): Det pågår kontinuerligt arbete - främst tillsammans med statliga myndigheter men även privata aktörer - för att utveckla verksamheten vid Flygstaden och på så vis bättre nyttja den resurs Flygstaden innebär lokalt, regionalt och nationellt. Trafikverket har på uppdrag från Regeringen genomfört utredning avseende utökning av beredskapsflygplatser och i utredningen har även Flygstaden ingått. Utredning är genomförd och slutförd av Trafikverket sedan ett år men inget beslut eller återkoppling har hittills erhållits.	
Att uppdra till kommunstyrelsen att skapa markanvisningar för trygghetsbostäder.	→
Senaste kommentar (2023-12-31): Under 2022 har servicehuset Linden som nu konverterats till trygghetsbostäder. Inga markanvisningar har skapats specifikt avseende trygghetsbostäder i övrigt.	
Att upphandla ett vård- och omsorgsboende i gruppboendeform i enlighet med de av omvårdnadsnämnden fastställda behoven.	→
Senaste kommentar (2023-12-31): Arbetet pågår med att göra mark byggklar för nytt- vård och omsorgsboende.	
Att upphandla ett vård- och omsorgsboende i gruppboendeform i enlighet med de av omvårdnadsnämnden fastställda behoven.	→
Senaste kommentar (2023-12-31): Uppdraget är ännu ej startat.	
Att uppdra till kommunchefen att se över bemanningspoolen för att utreda om den är ändamålsenligt organiserad och dimensionerad.	↗
Senaste kommentar (2023-12-31): Sektor Samhällsservice genomför behovsutredning i samverkan med sektor Välfärd och Barn- och lärande. Utredningen kommer vara ett underlag för vidare beslut om framtida organisation. Beslutsunderlag planeras att vara färdigställd under kvartal två 2024	
Att uppdra till kommunchefen att utreda om bilpoolen är ändamålsenligt organiserad och dimensionerad utifrån dagens förutsättningar och miljökrav	↗
Senaste kommentar (2023-12-31): Sektor Samhällsservice genomför behovsutredning med syfte att identifiera basantalet av fordon för kommunens verksamheter. Behovsutredningens arbete med samtliga verksamheter inom kommunen har medfört en betydande minskning av antalet fordon totalt år 2023. Under 2024 kommer basantalet vara identifierat och därefter genomförs översyn av driftsform samt organisation. Samtliga befintliga fordon inom bilpoolen uppfyller ställda miljökrav.	
Att uppdra till kommunchefen att organisera ett arbete för minskad sjukfrånvaro.	↗
Senaste kommentar (2023-12-31):	

<p>Det stärkta arbetet med att projektanställa två rehabiliteringskonsulter som stöd och förebyggande för våra chefer och medarbetare löper på med många aktiva åtgärder i verksamheten. Friskvårdssatsningar såsom "prova på" aktiviteter för yoga, cirkelträning, löpning, och stresshantering har varit uppskattade. Arbetet med att stärka och utveckla friskfaktorer i samarbete med Sunt arbetsliv sprids vidare i kommunens sektorer. För att skapa goda förutsättningar i vardagen så har centrala rutiner och verktyg kommit på plats för det systematiska arbetsmiljöarbetet</p>	
<p>Att uppdra till kommunchefen att utarbeta en mer flexibel arbetstidsmodell inom kommunens verksamhet i syfte att öka trivsel och minska sjukfrånvaro</p>	→
<p>Senaste kommentar (2023-12-31): Införandet av frivillighet kring delade turer inom omvårdnad har uppskattats mycket väl. Avtal kring flexitid har kunnat användas av fler enheter. Arbetet förutsätter nytt uppdrag för att utvärdera.</p>	
<p>Att uppdra till kommunchefen att ta fram förslag på Kulturens hus där kommunens kulturella verksamheter kan inrymmas.</p>	↗
<p>Senaste kommentar (2023-12-31): Behovsanalys är genomförd av och återrapport överlämnad till kommunstyrelsen. Vidare beslut krävs för att inleda förstudie för att tillmötesgå behovet.</p>	
<p>Att uppdra till kommunchefen att se över overheadkostnaderna i nämnder och styrelser för ökad effektivitet och minskade kostnader.</p>	↗
<p>Senaste kommentar (2023-12-31): Arbete pågår med att skapa förutsättningar för att utveckla de kommungemensamma processerna. Syftet är att säkerställa effektivitet, kvalitet och uppföljning genom ett enhetligt arbetssätt för hela kommunen för att vi skapar bästa möjliga nytta för dem vi är till för. Det pågår arbete inom Stadshus AB concernen avseende syfte och ägardirektiv som är i progress. I arbetet är det angeläget att säkra så att Stadshus AB tillför samhällsnytta på kort och lång sikt. Parallellt sker även inom ramen för arbetet med "ekonomi i balans" översyn av kommunens olika verksamheter avseende vad kommunen är egen utförare av och vad kommunen kan upphandla. I arbetet har ett antal möjligheter identifierats och arbete med detta pågår.</p>	
<p>Att uppdra till KS att i dialog med Faxeholmen anpassa ägardirektivet så att kostnader för aktivitetsstöd vid trygghetsbostäder hanteras inom ramen för bolagets bostadssociala ansvar</p>	→
<p>Senaste kommentar (2023-12-31): Hanteras i samband med de formella ändringarna av ägardirektivet i samband med arbetet med den nya organisationen.</p>	
<p>Att verka för ökad användning av närproducerad mat inom skola och omsorg i syfte att öka självförsörjningsgraden</p>	→
<p>Senaste kommentar (2023-12-31): Kostverksamheterna i Hälsingland samverkar med inköpsorganisationerna samt branschorganisationen LRF Gävleborg och intresseföreningen Matvärden. På så sätt tydliggörs vilka produkter och förädlingsgrader som är av intresse för offentlig kostverksamhet. Detta för att de lokala och regionala livsmedelsföretagarna skall vara beredda inför att delta och lämna in anbud vid upphandlingar av livsmedel.</p>	
<p>Att möjliggöra byggandet av ca 50 nya bostäder årligen inklusive trygghetsbostäder.</p>	→
<p>Senaste kommentar (2023-12-31): Statistik visar att den planeringshorisont som antogs i Bostadsförsörjningsprogrammet 2017 följs (50 nya bostäder/år) följs dvs det har i faktiska tal byggts mellan 45–55 nya bostäder per år i Söderhamn. Utöver faktiskt byggda lägenheter har markanvisningar skapats som möjliggör ca 40–60 nya lägenheter i centrala Söderhamn samt ett antal enfamiljshus i Sandarne.</p>	
<p>Att införa ett aktivt skolval, där alla aktivt väljer skola</p>	→
<p>Senaste kommentar (2023-12-31): Till förskoleklass gör samtliga vårdnadshavare ett aktivt skolval där drygt 20% väljer en skola som ligger utanför närhetsprincipen. I övriga årskurser görs sporadiska val av vårdnadshavare under hela skolgången, en tyngdpunkt av val sker till start av årskurs 7.</p>	
<p>Att uppdra till barn- och utbildningsnämnden att ta fram en tydlig samarbetsmodell mellan olika instanser som berör barn, i linje med Barnkonventionens intentioner</p>	↗
<p>Senaste kommentar (2023-12-31): Under hösten har sektorn förberett för att starta upp ny samverkan, bland annat:</p>	

- Pinocchio som är en samverkansmodell för de yngsta barnen i syfte att förbättra arbetet med barn upp till 9 år som riskerar ett varaktigt normbrytande beteende.
 - SSPF - samverkan skola, polis, fritid i syfte att ungdomar ska ha en fungerande skolgång fritt från kriminalitet och droger, riktat mot elever i mellanstadiet
 - FUN-projektet - främja ungas närvaro, projektet fokuserar på insatser som höjer närvaron i skolan för elever i åldrarna 13-16 år
 - SAW- Strengthening Adolescent Well being - forskningsprojekt (Högskolan Gävle, Mittuniversitetet).- Fysisk aktivitet & hälsosamma matvanor- Psykisk hälsa, stress & coping- Social hälsa- Genus & jämställdhet- Mobbing, trakasserier & sociala medier- Sexuell hälsa
 - Barnsäkert - en modell i den förebyggande barnhälsovården där man gör hembesök hos blivande förstagångsföräldrar i syfte att upptäcka barn som riskerar att fara illa.

Att uppdra till barn- och utbildningsnämnden, att under åren 2022-2023 förstärka arbetet med hälsofrämjande utveckling inom skolan. Finansiering sker med 3 miljoner per år av barn- och utbildningsnämndens resultatbalanserade medel

→

Senaste kommentar (2023-12-31):

De resultatbalanserade medlen har använts bland annat använts till förstärkning av personal, projektarbete kring värdegrund, anpassning av lokaler för att möta olika elevers behov med mera. En effekt är att eleverna upplever en tryggare miljö då fler vuxna finns i verksamheten. Projektarbetet har genomförts kring värdegrund, relationer mellan vuxna, mellan elever och mellan vuxna och elever och förhållningssätt i metoden LikaOlika med föreläsningar och workshops har lett till färre kränkningar. När lärmiljöer har anpassats så att elever får möjlighet att avskärma sig i klassrummet har undervisningen blivit mer tillgänglig för alla elever och studieron har ökat. Läromedel har köpts in till elever som har behov av lättare material vilket lett till att fler elever når målen i "tung" läsämnen så som SO och NO.

Att uppdra till barn- och utbildningsnämnden, omvårdnadsnämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden att se över sina förebyggande verksamheter som både är permanent samt i projektform (t.ex. ELOF, Familjecentral, Förebyggandeenheten ON och ASN), för att hitta permanenta och långsiktiga lösningar. Förebyggande verksamhet ska vara en naturlig och integrerad del i ordinarie verksamhet

→

Senaste kommentar (2023-12-31):

Utvärdering av förebyggande enheten visar att den har stor betydelse för sektorns syfte - att alla ska lyckas. Ett arbete behöver göras för att verksamheten ska bli mer integrerad i helheten. Förebyggande arbete har varit ett tema på chefsträffar vilket lett till en ökad förståelse för vårt gemensamma uppdrag när det kommer till förebyggande arbete i olika former riktat till barn och unga. Arbetet har lett till att tidiga samordnade insatser (TSI), ska vara en fortsatt prioritering i sektorn.

Att uppdra till samtliga nämnder och styrelser att se över om verksamhet som inte är lagstyrd kan drivas i andra icke vinstdrivande syfte, t.ex. föreningsdrift, genom sociala företag samt via olika former av arbetsmarknadsprojekt. När en verksamhet inom kommunen avvecklas ska det utredas om en alternativ driftsform är möjlig innan den avvecklas

→

Senaste kommentar (2023-12-31):

Inom arbetet "ekonomi i balans" ingår att genomlysna detta. Återrapportering kommer ske fortlöpande till kommunstyrelsen vilket medger poliska ställningstaganden och beslut utifrån behov.

3.8 Ekonomi i balans

Kommunfullmäktige gav uppdrag till kommunstyrelsen i juni 2022 att inkomma med en plan för arbetet med ekonomi i balans för perioden 2024–2027. Sedan 2020 har programmet arbetat mer reaktivt och fångat in anpassningar utifrån ett ekonomiskt behov. De totala beslutade anpassningarna har uppgått till cirka 16 mnkr. Från och med mars 2023 gäller ett mer proaktivt arbete inom ramen för ekonomi i balans. Kommunfullmäktige beslutade i mars 2023 att ekonomi i balans är ett paraplyprogram för kommunkoncernens program, uppdrag och aktiviteter för en förbättrad ekonomi. Det fortsatta arbetet med ekonomi i balans återrapporteras senast i samband med delårsbokslutet 2023 och blir sedan en del av den löpande rapporteringen i samband med delårs- och årsrapporteringen till kommunfullmäktige. Målet med programmet Ekonomi i balans är att ge ett bättre Söderhamn för medborgare och för medarbetare genom proaktiva och effektiva arbetsätt. För att bibehålla en ekonomi i balans på längre sikt ingår i förbättringsarbetet att etablera en kultur där organisationen arbetar med ständiga förbättringar på ett naturligt sätt i det dagliga arbetet.

Nedan rapporteras status för de beslutade områdena Friska medarbetare, bättre inköp och digitalisering, samt färre utskrifter. Nya huvudområden för ekonomi i balans för perioden 2024–2027 är under framtagande inom kommunförvaltningen.

3.8.1 Friska medarbetare

Målet är att om frisktalet förbättras med 1 procentenhet innebär det ca 4 mnkr i lägre kostnader årligen för Söderhamns kommun. Den ekonomiska potentialen av friska medarbetare är betydligt högre. Utifrån forskning framgår att kostnaderna för hälsoproblem i genomsnitt är två gånger högre och arbetsmiljöproblem fem gånger högre än de direkta sjukfrånvarokostnaderna. 2021 var sjukfrånvaron ca 8,1%

Fortsatt fokus att arbeta med att förbättra vår arbetsmiljö och att få ner sjukfrånvaron. Genom arbetet med friska medarbetare och friskfaktorer pågår för fullt ute i verksamheten, där HR/rehabiliteringskoordinatorer är projektledare och driver arbetet med chefer kring temat friskare medarbetare. Detta arbete har nu gett resultat och vi ser en nedgång av sjukfrånvaron främst under andra halvåret 2023.

Ack sjukfrånvaro i procent	2021	2022	2023
Söderhamns kommun	8,1 %	8,9 %	7,5 %

3.8.2 Bättre inköp och digitalisering

Målet för 2023 var en effektivisering om 2 mnkr, vilket har en tydlig koppling till att alla köper utifrån kommunens avtal och använder e-handel i så stor utsträckning som möjligt. Beloppet är relativt litet i förhållande till den potential som finns inom kommunkoncernen. För att nå upp till hela potentialen för inköp krävs dock ett förändrat arbetsätt, främst genom att införa så kallad kategoristyrning i inköpsarbetet, vilket ännu inte fullt ut kunnat genomföras.

Nedan beskrivs hur respektive nämnds följsamhet till kommunens avtal. Noteras bör att barn- och lärandenämnden har haft många placeringar under våren och sommaren som noteras som köp utanför avtal.

Leverantörstrohet	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Kommunstyrelsen	99 %	89 %	89 %	86 %	74 %	83 %	98 %	71 %	76 %	87 %	95 %	98 %
Barn- och lärandenämnden	93 %	89 %	91 %	91 %	87 %	93 %	95 %	89 %	94 %	90 %	81 %	84 %
Samhällsservice-nämnden	98 %	97 %	97 %	97 %	98 %	98 %	96 %	96 %	96 %	92 %	97 %	95 %
Välståndsnämnden	86 %	89 %	92 %	91 %	91 %	86 %	88 %	86 %	75 %	79 %	87 %	88 %
Totalt Söderhamns kommun	96 %	92 %	95 %	94 %	95 %	95 %	95 %	92 %	91 %	88 %	93 %	92 %

3.8.3 Färre utskrifter

Digitalisering/IT har en stor potential för minskade kostnader. På kort sikt kan detta genomföras genom förbättrade avtal, arbetssätt och genomlysningar av hur kommun-koncernens resurser används, både vad gäller it som telefoni. På kort sikt kan till exempel telefonanvändandet och kopieringsanvändandet ge effekt. På lång sikt kan verksamhets-utveckling, till exempel i form av digitala robotar, genomföras i samplanering med naturliga avgångar.

Målsättning för 2023 är att minska pappersförbrukningen till 2,5 miljoner i slutet av 2023. Detta beräknas ge ca 2 mnkr i minskade kostnader om målet uppnås. För perioden januari-december 2023 så har inte antalet utskrifter minskat jämfört med samma period 2022.

Nämnd, antal utskrifter	Jan-dec 2022	Jan-dec 2023
Kommunstyrelsen	191 234	173 940
Barn- och lärandenämnden	1 829 631	2 045 998
Samhällsservicenämnden	240 313	237 085
Välståndsnämnden	657 119	624 673
Summa Söderhamns kommun	2 918 297	3 081 696

3.9 Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens krav på ekonomisk balans för kommuner och regioner. Underskott från enskilt räkenskapsår ska återställas inom de tre följande åren.

Söderhamns kommun har inget ackumulerat underskott från tidigare år att återställa. En så kallad balanskravsutredning ska visa hur balanskravsresultatet har uppstått. Ett syfte är att betalningsansvaret för underskott inte ska skjutas på framtiden.

mnkr	2023	2022	2021
Årets resultat enligt resultaträkningen	-51,1	169,2	52,2
Avgår realisationsvinster	-0,9	-165,9	-5,4
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,2	0,0	0,0
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0	2,2	0,0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-51,8	5,5	46,8
Avsättning till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	-29,6
Användning av resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	-51,8	5,5	17,2

I 2023 års resultat ingår realisationsvinster och realisationsförluster som uppstått vid försäljning av mark och arrendetomter. Dessa ska ej ingå i beräkningen av balanskravsresultatet. Utgångspunkten är att balanskravsresultatet, om det är negativt, ska återställas inom tre år samt att tidigare års underskott ska återställas enligt plan. Balanskravsresultatet år 2023 är negativt med -51,8 miljoner, som är utgångspunkten för vad som ska återställas. Utifrån resonemang om att göra undantag av resultatpåverkande poster med hänvisning till synnerliga skäl bestäms slutligt vad som ska återställas kommande år. Kommunfullmäktige har beslutat att olika satsningar ska undantas med hänvisning till synnerliga skäl.

Kommunens eget kapital uppgår per 2023-12-31 till 334 mnkr, inklusive ansvarsförbindelse pension, vilket ger en soliditet på 19,3 % (exklusive vidareutlåning till bolagen och bolagens andel av koncernkonto). Soliditeten har kontinuerligt förbättrats sen 2015 då den uppgick till -7 %. När beslut fattades om utvärdering av de nuvarande finansiella målen (KF § 193/210614) bedömdes att 25 % i soliditet är en tillräckligt god soliditet för att ha en godtagbar ekonomi i balans. Detta mål bedömdes i samma beslut kunna uppnås år 2028 och det negativa resultatet för 2023 bedöms inte påverka denna långsiktiga målsättning.

Med hänsyn taget till beslut om undantag för synnerliga skäl uppstår inget resultat att återställa enligt nedanstående tabell.

mnkr	2023	2022
Ingående ackumulerat ej återställda negativa resultat	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat	-51,8	5,5
<i>Undantag synnerliga skäl;</i>		
Sysselsättningsåtgärder KF § 12/200127	4,5	4,5
Resultatbalanserade medel likvärdig skola KS § 165/210810	9,8	0,0
Satsningar sociala investeringsfonden KF § 60/170327	2,2	3,0
Beredskap och säkerhet KF § 106/220405	1,7	0,0
Återhämtningsbidrag KF 128/220530	4,1	0,0
Pensionskostnader KF § 223/221031	57,0	0,0
Resultat efter undantag	27,5	13,0

3.10 Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

Söderhamns Kommunkoncern

Söderhamns kommunkoncern hade 2 494 anställda den 31 december 2023 (2 469 anställda 2022). Av dessa är 75 procent kvinnor och 25 procent män. Sjukfrånvaron varierar mellan 4,6 procent och 7,6 procent.

Söderhamns kommun

Söderhamns kommun hade 2 091 tillsvidareanställda den 31 december 2023 (2 077 år 2022). Av dessa är 81,4 procent kvinnor och 18,6 procent män. Antal årsarbetare var 2 053 (2 158 år 2022) varav månadsavlönade visstidsanställda var 145 (132 år 2022) och timavlönade visstidsanställda var 748 anställda (638 år 2022). Antalet årsarbetare har minskat något under året.

Tabell antal anställda och sjukfrånvaro								
	Kommunkoncernen				Kommunen			
	23-12-31		22-12-31		23-12-31		22-12-31	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Antal anställda, totalt	2 494		2 469		2 091		2 077	
varav kvinnor	1 865	75 %	1 840	75 %	1 701	81 %	1 685	81 %
varav män	629	25 %	629	25 %	390	19 %	392	19 %
Antal årsarbetare, totalt	2 456		2 543		2 053		2 157	
varav kvinnor	1 829	74 %	1 887	74 %	1 668	81 %	1 734	80 %
varav män	626	26 %	656	26 %	385	19 %	423	20 %
Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid		6,8 %		8,2 %		7,2 %		8,9 %
Sjukfrånvaron för kvinnor		8 %		9 %		8 %		10 %
Sjukfrånvaron för män		5 %		6 %		5 %		6 %
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer		44 %		43 %		43 %		42 %
Andel kvinnor		45 %		45 %		44 %		45 %
Andel män		40 %		32 %		36 %		28 %
Sjukfrånvaron i åldrarna 29 år eller yngre		7 %		8 %		7 %		8 %
Sjukfrånvaron i åldrarna 30 - 49 år		6 %		8 %		7 %		8 %
Sjukfrånvaron i åldrarna 50 år eller äldre		7 %		9 %		8 %		10 %

I tabellen ovan visas redovisning av sjukfrånvaron för Söderhamns kommun och nedan för Söderhamns Stadshus, Hälsinglands utbildningsförbund och Kommunalförbundet Hälsingland, avseende perioden den 1 januari 2023 till 31 december 2023 jämfört med 2022. Redovisningen anges i två delar, dels per kön och dels i åldersintervall, och anges i procent. Sjukfrånvaron delas upp i totalt och enbart långtidssjukfrånvaro. Med långtidssjukfrånvaro menas i detta sammanhang sammanhängande frånvaro mer än 59 dagar.

Tabell antal anställda och sjukfrånvaro												
	Söderhamn Stadshus AB (koncernen)				Hälsinglands Utbildningsförbund (HUFB) (kommunens andel 42%)				Kommunalförbundet Hälsingland (KFH) (kommunens andel 41,7%)			
	23-12-31		22-12-31		23-12-31		22-12-31		23-12-31		22-12-31	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Antal anställda, totalt	194		125		176		172		29		28	
varav kvinnor	43	22 %	26	21 %	113	64 %	108	63 %	5	16 %	5	19 %
varav män	151	78 %	99	79 %	63	36 %	64	37 %	24	84 %	23	81 %
Antal årsarbetare, totalt	201		125		173		166		28		30	
varav kvinnor	46	23 %	26	21 %	111	64 %	105	63 %	5	16 %	5	18 %
varav män	155	77 %	99	79 %	63	36 %	62	37 %	24	84 %	25	82 %
Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid		3,8 %		3,5 %		5,4 %		5,5 %		2,1 %		5,0 %
Sjukfrånvaron för kvinnor		7 %		5 %		5 %		5 %		2 %		6 %
Sjukfrånvaron för män		3 %		3 %		6 %		6 %		2 %		4 %
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer		27 %		10 %		66 %		67 %		61 %		40 %
Andel kvinnor		33 %		0 %		60 %		61 %		0 %		43 %
Andel män		23 %		14 %		77 %		78 %		73 %		38 %
Sjukfrånvaron i åldrarna 29 år eller yngre		4 %		3 %		2 %		1 %		1 %		8 %
Sjukfrånvaron i åldrarna 30 - 49 år		3 %		3 %		5 %		6 %		1 %		5 %
Sjukfrånvaron i åldrarna 50 år eller äldre		4 %		4 %		6 %		6 %		4 %		5 %

Åldersfördelning

Medarbetarnas medelålder på tillsvidareanställda var 46,8 år och ligger marginellt högre än år 2022. Männen har en lägre medelålder med 44,8 år än kvinnorna med 47,2 år. Andelen medarbetare under 30 år är 9,4 %. Andelen medarbetare som är 50 år och äldre är fortfarande hög, 49,4 %.

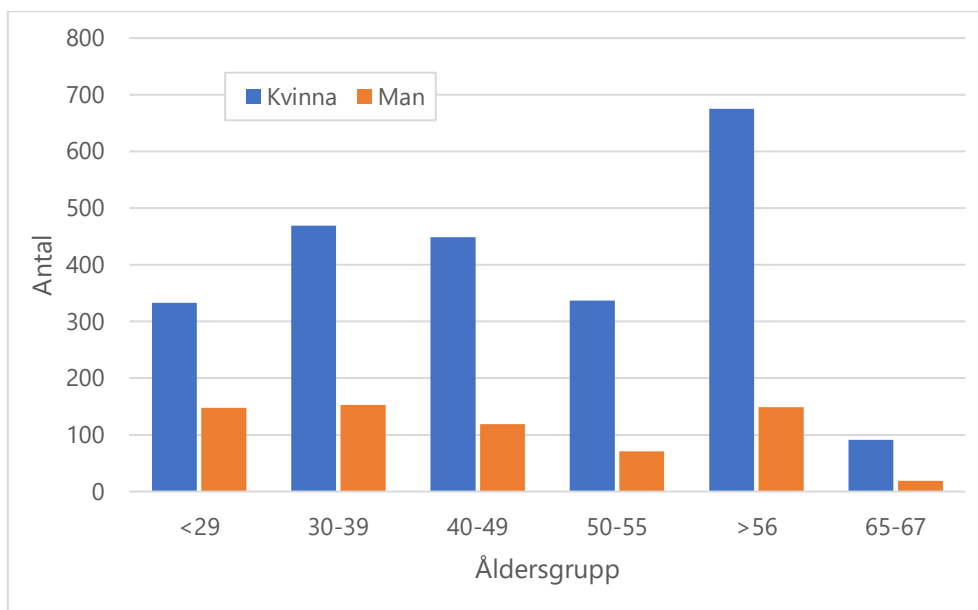
Sysselsättningsgrad

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för tillsvidareanställda år 2023 uppgår till 97,5 % och ligger nästan lika som år 2022. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för män är 98,6 % av heltid medan motsvarande siffra för kvinnor är 97,5 %. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden är oförändrad för kvinnor och män från 2022.

Antal årsarbetare per sektor, december 2023						
	Tillsvidare- anställda	Visstidsanställda		Antal anställningar	Andel tillsvidareanställda	
		Månadsavlönade	Timavlönade		Kvinnor	Män
Sektor Styrning och stöd	85	12	6	103	72,1 %	27,9 %
Sektor Barn och lärande	679	74	52	783	83,5 %	16,5 %
Sektor Vårld	989	32	63	1 065	83,4 %	16,6 %
Sektor Samhällsservice	338	27	627	992	73,7 %	26,3 %
Summa	2 091	145	748	2 943	81,4 %	18,6 %

Antalet tillsvidareanställda har ökat med 14 tillsvidareanställda. Antalet visstidsanställda med månadslön har ökat med 13 visstidsanställda och visstidsanställda timavlönade har ökat med 110. Söderhamns kommun hade 2 091 tillsvidareanställda den 31 december 2023. Av dessa är 81,4 procent kvinnor och 18,6 procent män.

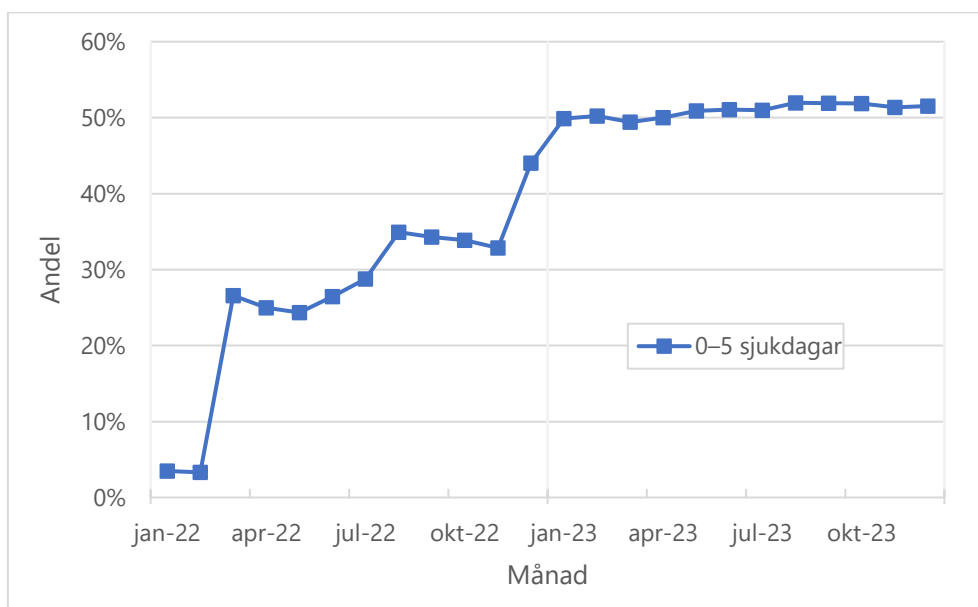
Figur 12: Könsfördelning per åldersgrupp bland tillsvidareanställda i kommunen

Frisktal

Under 2023 uppgår andelen tillsvidareanställda utan någon sjukfrånvaro till 25 procent, motsvarande siffra 2022 var 17 procent. Andelen med noll till fem sjukdagar uppgår till 53%

Figur 13: Andel 0-5 sjukdagar 2022-2023 (%)

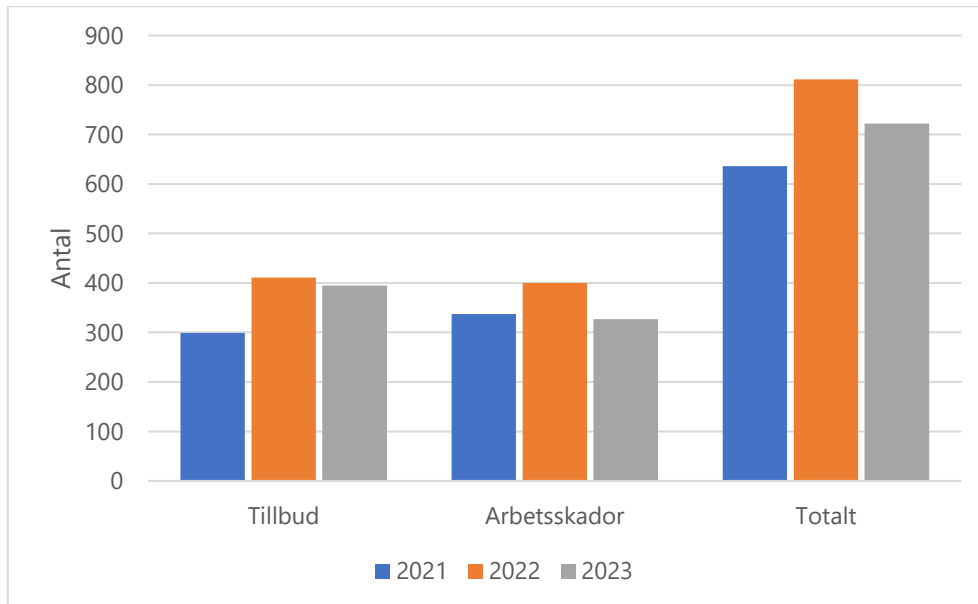
Sjukfrånvaron 2023 för kommunens alla anställda uppgår till 7,5 procent vilket innebär en minskning jämfört med 2022 års nivå som låg på 8,9 procent. Kvinnor har högre sjukfrånvaro än män. Långtidssjukfrånvaron, över 59 dagar, uppgår till 43,7 procent av den totala sjukfrånvaron, att jämföra med 42,3 procent år 2022.

Förvaltning/sektor	Totalt		Kvinnor		män	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Sektor Barn och lärande	7,4 %	8,6 %	7,5 %	8,9 %	3,4 %	7,1 %
Sektor Samhällsservice	5,6 %	6,7 %	6,1 %	6,9 %	5,2 %	6,2 %
Sektor Styrning och stöd	3,9 %	2,8 %	5,9 %	2,3 %	1,8 %	3,9 %
Sektor Vårld	9,5 %	11,4 %	10,5 %	12,3 %	6,6%	6,7 %
Totalt	7,5 %	8,9 %	8,3 %	9,6 %	5,0 %	6,4 %

Anmälda tillbud och arbetsskador

Under 2023 har 395 tillbud och 327 arbetsskador anmälts. Antalet tillbud är en liten sänkning med 16 jämfört med 2022. Även antalet anmälda arbetsskador har minskat jämfört med 2022. Andelen anmälda arbetsskador 2023 som lett till sjukfrånvaro är 20 % vilket är en sänkning jämfört med 2022 då det var 27 %. Senaste åren har skador med frånvaro ökat markant men antalet inrapporterade arbetsskador på totalen har också ökat sedan innan pandemin. 2019 låg antalet arbetsskador som ledde till sjukfrånvaro på 11 % men nu ser vi en sänkning av skador med frånvaro.

Figur 14: Antal arbetsskador och tillbud 2021–2023

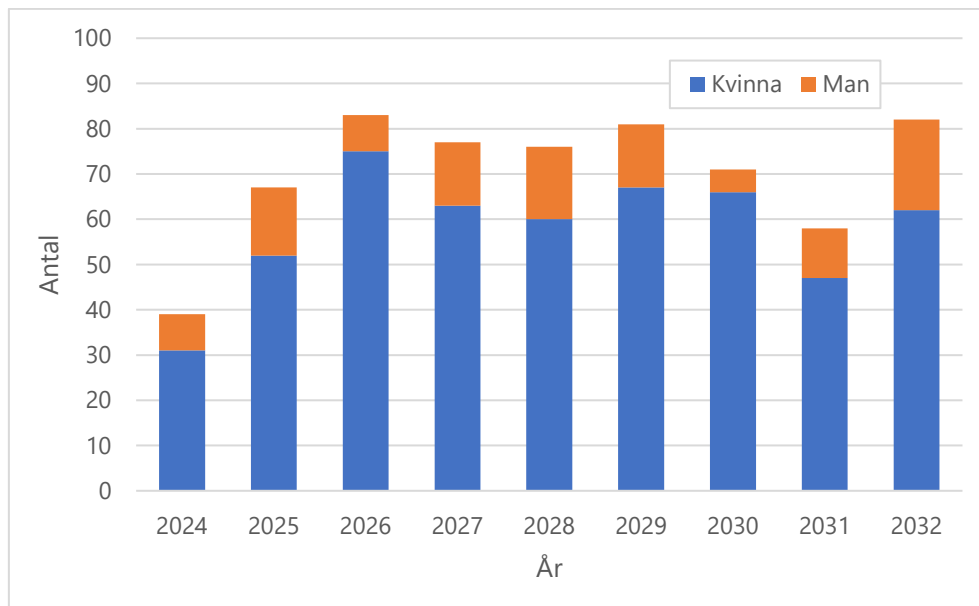

Pensionsavgångar

När det gäller pensionsavgångar så har vi under kommande 10-årsperiod ca 70 personer per år som kommer att gå i pension. Det är främst pensionsavgångar inom vård och omsorg, men även inom socialt arbete och administration. Det finns en personal-

omsättning med naturlig rörlighet bland personalen i och med att vi har gjort en omorganisation, på ca 6 %.

Figur 15: Antal pensionsavgångar 2024–2032 om pensionsavgång sker vid 65 års ålder

Arbetsmiljö

Söderhamns kommun fortsätter arbetet med att förstärka friskfaktorer, att förbättra arbetsmiljön samt kartlägga, analysera och sänka sjukfrånvaron i hela kommunen.

Att arbeta med friskfaktorerna är att arbeta långsiktigt med arbetsmiljön där våra rehabiliteringskonsulter bl.a. har utfört processledning av Suntarbetslivs åtta friskfaktorer. Därutöver har vi erbjudit kostnadsfria friskvårdsaktiviteter, insatser för arbetsgrupper, hälsoinspiratörer samt andra punktinsatser.

Ett utvecklingsarbete pågår med att bland annat utveckla centrala processer och verktyg för att få en samordnad systematik i arbetet med friskfaktorer, systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) och rehabilitering.

Arbetsmiljöutbildning för skyddsombud och chefer har genomförts vid två tillfällen under 2023 med stöd av företagshälsan region Gävleborg. Samt att vi har haft ett utbildnings-tillfälle för högre chefer (högsta ledning) för att stärka dem i arbetet med arbetsmiljö.

Chefsutbildningar

Chefsutbildningar till chefer är en strategiskt viktig insats för att stärka de kommunala ledarnas trygghet i sina roller som chefer och ledare. Under året har utbildningar erbjudits inom områdena arbetsrätt, arbetsmiljö och rehabilitering samt att chefsdagar kontinuerligt har hållits.

Vi har startat upp utbildning för kommunens första linjes chefer som har fått tagit del av ett ledarutvecklingsprogram i syfte att öka lednings- och styrningsförmågan i kommun-koncernen och bidra till ökad trygghet och förmåga i chefs- och ledarrollen.

Programmet har kommunens värdegrund och styr- och ledningsfilosofi som grund. Fokus är på personlig utveckling och självledarskap, varje deltagare ges möjlighet att reflektera över sig själv och sitt sätt att agera samt få syn på sina egna styrkor och utvecklingsområden. Omfattningen är sju dagar som löper under ca 4 månader samt arbete på hemmaplan. Två grupper med ca 15 deltagare i varje omgång har under 2023 deltagit i utbildningen.

Ett program i samverkan med övriga kommuner kring potentiella framtida ledare har arrangerats och deltagarna har fått tagit del av en utbildning på tre block med innehåll som rollen som chef och ledare.

Under året har därtill utbildning i svåra samtal genomförts och vi har haft kontinuerliga ledardagar för alla våra chefer.

Avtalsrörelse och löneöversyn

I löneöversyn 2023 hanterade kommunstyrelsen hela det definierade löneökningstrymmet på 3 procent. De fackliga organisationerna gavs möjlighet att lämna synpunkter inför arbetsgivarens kommande prioritering. Arbetsgivaren tog hänsyn till de framförda synpunkterna vilket medförde att en större grupp av medarbetare omfattades av prioriteringen. Detta medförde i sin tur att utfallet, summan per individ, blev lägre än tidigare år. Det resultatet gick emot det önskemål som framförts av sektorerna, vilka önskat se en hårdare prioritering mot färre individer för att få ett tydligare genomslag i lönestrukturen.

Av det tillgängliga utrymmet avsattes 0,3 procentenheter (212 tkr) till en särskild satsning mot prioriterade grupper; lärare med legitimation, kock/kokerska, lokalvårdare, socialsekreterare inom ekonomiskt bistånd och kanslienheten.

Löneöversynen 2023 genomfördes helt enligt tidsplan för samtliga avtalsområden utom Kommunal. Att så sker är väldigt ovanligt, ofta inträffar förseningar vilket medför att lönesättningen behöver hanteras med retroaktivitet. Lönesättande chefer gjorde ett enastående arbete, dels under tidspress, dels med färre avvikelser och förseningar än normalt. Anledningen till att Kommunal inte kunde hanteras tillsammans med övriga avtalsområde var att lönenivån (definierad i krontal) var kopplad till industrins avtalsförhandlingar, det s.k. industrimärket.

Industrimärket hamnade högt i förhållande till övriga avtal, vilket medförde reaktioner från övriga fackliga organisationer och krav på kompensation – vilket avvisades av arbetsgivaren.

En ytterligare konsekvens var att Kommunals lägsta löner höjdes kraftigt, vilket påverkar lönebildningen inom området. Söderhamns kommun betalar fortsatt över vad det centrala avtalet anger som lägsta lön för yrkesutbildade inom Kommunals avtalsområde.

De fackliga organisationerna är i stort nöjda med hur arbetsgivaren genomför löneöversynen, medarbetarsamtal genomförs genomgående med medarbetare. Men det finns på sina håll kritik mot att lönesättande chef ger höga omdömen i värdering av arbetsprestation, som följs av låga lönepåslag. Medarbetaren får därmed svårt att förstå den satta lönen. En översyn av gällande lönekriterier har därför initierats. Kritiken pekar även på ett fortsatt behov av utbildning och diskussioner i lönesättningsfrågor, vilket också genomförts under året, med sikte på löneöversyn 2024.

Kompetensförsörjning

Under 2023 genomfördes 369 rekryteringar genom intern eller extern annonsering. Värt att notera är att fler tjänster än så har tillsatts men inte via intern eller extern annons. Av dessa 370 rekryteringar så avbröts rekryteringen i 119 av fallen och 250 rekryteringar tillsattes med en eller flera personer. Orsakerna till det är framför allt kompetensbrist men också andra orsaker så som omfördelning av befintliga resurser. Sektor Barn och lärande stod för det största rekryteringsbehovet med sina 153 rekryteringar. Sektor Vårld stod för 154 av rekryteringarna, Samhällsservice stod för 35 rekryteringar och Styrning och Stöd stod för 25.

Observera att de 369 rekryteringarna har genomförts med olika framgång, i vissa av rekryteringarna har fler än en person anställts vilket gör att siffran inte går att likställa med antalet unika tillsättningar. Bemanningseenhetens timanställningar är inte medräknade i resultatet.

Satsning på sommarjobbare

Drygt 125 ungdomar födda under 2005 till 2007 sommarjobbade inom någon av kommunens verksamheter.

3.11 Förväntad utveckling

Söderhamns kommun står, i likhet med många andra kommuner, inför stora ekonomiska utmaningar.

De demografiska utmaningarna gör att kostnadstrycket på äldreomsorgen ökar. En kraftig ökning av antalet personer med behov av äldreomsorg medför att kommunens behov av personal kommer att vara stort och ökande. Ett fortsatt arbete med nytt och modernt vård- och omsorgsboende i kombination med effektivt arbete för att människor ska kunna bo kvar hemma med stöd av hemtjänstinsatser är av stor vikt för att klara kompetensförsörjningen i framtiden.

Ett nytt pensionsavtal infördes under 2023. Avtalet som förhandlats fram av arbetsmarknadens parter bedöms bättre för arbetstagare och innebär högre kostnader för arbetsgivarna. Kommunala pensioner är värdesäkrade för de anställda och hög inflation innebär höga pensionskostnader för arbetsgivarna.

För 2024 beräknas kommunens pensionskostnader bli ca 80 mnkr högre än 2022 (året innan nytt pensionsavtal och höga inflationstal) för att därefter falla tillbaka något om inflationen går tillbaka till normala nivåer.

Höga inflationstal påverkar även kostnadsnivåerna i övrigt på ett negativt sätt. Även om skatteintäkterna kommer att öka något så kommer det inte att kompensera för de kostnadsökningar som drabbar kommunen.

Arbetet med säkerhet och skydd har intensifierats och kommer att intensifieras ytterligare eftersom kraven från myndigheter har ökat utifrån världsläget.

Kommunens höga investeringsnivåer ger höga kapitalkostnader som måste hanteras i kommande budgetbeslut. Det är nödvändigt att prioritera och hitta alternativa lösningar för investeringarna, för att inte kostnaderna för dessa ska bli så höga att verksamheterna måste minska övriga kostnader.

Samverkan mellan kommunerna i Hälsingland kommer att intensifieras. Ett gemensamt lönekontor har upprättats och Söderhamns kommun var, tillsammans med Nordanstigs kommun, först in i samarbetet under våren 2023. Övriga kommuner ansluter i planerad takt så att samarbetet omfattar alla hälsingekommuner från och med hösten 2024. Därefter kommer en gemensam IT-struktur att prioriteras. När väl den är satt, vilket kommer att ta några år, kan kommunerna ta nästa steg i samverkan. Samverkan bedöms vara framgångsfaktor för ett effektivt arbete och grund för en ekonomi i balans.

Koncernledningsgruppens, tillsammans med bolags- och sektorledningar, fortsatta arbete med förbättringsresan bedöms också nödvändig för att få verksamheterna att tänka helhet i stället för delar, vilket också kommer att få effekt på ekonomin.

Det pågår ett arbete för att utveckla kommunen och attrahera näringsidkare att etablera verksamhet i kommunen samt att attrahera besökare till att bli bofasta.

I jämförelse med tidigare års långtidsprognoser, t.o.m. 2030, har situationen förbättrats något tack vare en något förbättrad skattesituation och kontinuerliga ekonomiska förbättringsarbeten inom kommunens verksamheter. Viss obalans finns dock fortfarande i nämndernas ekonomi.

4 Finansiella rapporter

4.1 Resultat- och balansräkning

Resultaträkning					
(mnkr)	Not	Kommunkoncern		Kommun	
		2023	2022	2023	2022
		Utfall	Utfall	Utfall	Utfall
Verksamhetens intäkter	2,9	963,7	929,6	358,4	341,0
Verksamhetens kostnader	3,9	-2 673,4	-2 512,3	-2 209,2	-2 063,1
Avskrivningar	4,9	-157,2	-153,6	-59,1	-61,1
Verksamhetens nettokostnader		-1 866,9	-1 736,3	-1 910,0	-1 783,2
Skatteintäkter	5	1 256,7	1 207,6	1 256,7	1 207,6
Generella statsbidrag och utjämning	6	600,2	576,5	600,2	576,5
Verksamhetens resultat		-10,0	47,7	-53,1	0,9
Finansiella intäkter	7	25,2	4,8	59,5	195,6
Finansiella kostnader	8	-59,7	-27,7	-57,6	-27,3
Resultat efter finansiella poster		-44,5	24,8	-51,1	169,2
Årets resultat		-44,5	24,8	-51,1	169,2

Jämförelsestörande poster	9	0,0	-13,6	0,0	-13,6
Extraordinära poster (netto)	9	0,0	0,0	0,0	164,5

Balansräkning					
(mnkr)	Not	Kommunkoncern		Kommunen	
		2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	10	3,5	0,0	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar		3 109,7	2 953,6	1 443,2	1 333,8
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	2 464,8	2 495,2	1 042,7	1 088,0
Maskiner och inventarier	11	243,2	232,6	60,6	56,4
Pågående anläggningstillgångar	11	401,7	225,9	339,9	189,4
Finansiella anläggningstillgångar	12	26,7	33,8	1 338,5	1 308,2
Anläggningstillgångar		3 139,9	2 987,5	2 781,7	2 642,0
Förråd m.m.	13	12,0	8,9	2,1	1,4
Fordringar	14	272,2	258,9	185,7	175,7
Kassa och bank	15	171,4	171,6	216,6	152,6
Omsättningstillgångar		455,5	439,5	404,4	329,7
Summa tillgångar		3 595,4	3 427,0	3 186,1	2 971,6
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Årets resultat		-44,5	24,8	-51,1	169,2
Resultatutjämningsreserv		29,6	29,6	29,6	29,6
Övrigt eget kapital		1 102,2	1 077,4	838,4	669,3
Eget kapital	16	1 087,3	1 131,8	816,9	868,0
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	17	154,8	129,5	126,8	106,2
Andra avsättningar	18	99,5	104,8	9,6	10,0
Avsättningar		254,3	234,3	136,4	116,2
Långfristiga skulder	19	1 817,7	1 638,9	1 942,1	1 731,9
Kortfristiga skulder	20	436,1	421,9	290,6	255,5
Skulder		2 253,8	2 060,9	2 232,8	1 987,4
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		3 595,4	3 427,0	3 186,1	2 971,6

Panter och ansvarsförbindelser						
Panter och därmed jämförliga säkerheter		0,0	0,0		0,0	0,0
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	21	483,4	484,8		483,4	484,8
Övriga ansvarsförbindelser	22	17,6	19,9		17,0	19,4
Summa panter och ansvarsförbindelser		501,0	504,7		500,4	504,2

4.2 Kassaflödesanalys

mnkr	Kommunkoncern			Kommun		
		2023	2022	Budget 2023	2023	2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	Not					
Årets resultat		-44,5	24,8	10,0	-51,1	169,2
Justering för ej likviditetspåverkande poster	23	181,0	146,3	87,0	83,4	-90,3
Övriga likviditetspåverkande poster			13,9		0,0	0,0
Poster som redovisas i annan sektion			0,0		0,0	0,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		136,5	185,0	97,0	32,3	78,9
Ökning (-)/minskning (+) av periodiserade anslutningsavgifter			0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga fordringar		7,0	-38,0	-4,0	-9,0	-41,1
Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga placeringar			0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning (-)/minskning (+) av förråd och varulager		-3,0	-2,0	0,0	-1,0	-1,1
Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder		5,0	-63,0	11,0	35,0	10,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		145,5	82,0	104,0	57,3	46,7
INVESTERINGSVERKSAMHET						
Investering i immateriella anläggningstillgångar			0,0		0,0	0,0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		-4,0	0,0		0,0	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar	24	-333,4	-316,3	-112,0	-184,4	-145,9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	25	15,4	11,3		12,4	0,9
Investeringar i kommunkoncernföretag			0,0		0,0	0,0
Förvärv av finansiella tillgångar	26	-2,3	0,0		-30,3	0,0
Avyttring av finansiella tillgångar		0,0	3,0		0,0	206,0
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-324,3	-302,0	-112,0	-202,3	61,0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Netto nyupptagna lån/amorterade lån	27	170,0	70,0	70,0	170,0	70,0
Ny upplåning/Amortering av skulder för finansiell leasing	27	9,0	0,0		8,1	3,5
Aktieutdelning, utbetald			0,0	0,0	0,0	0,0

Amortering av långfristiga skulder	27		0,0	-50,0	0,0	0,0
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	27		0,0		31,0	-335,3
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		179,0	70,0	20,0	209,1	-261,8
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR						
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets kassaflöde		-0,2	-150,0	12,0	64,4	-154,1
Likvida medel vid årets början		171,6	320,2	36,0	152,6	306,9
Likvida medel vid årets slut		171,4	171,6	48,0	216,6	152,6

4.3 Driftredovisning

Söderhamns kommun (mnkr)	2023	2023	2023	2022	2022	2022	2023	2023
	netto	intäkt	kostnad	netto	intäkt	kostnad	Budgetav.	Budget
Kommunfullmäktige	-4,0	0,0	-4,0	-3,7	0,0	-3,7	0,3	-4,3
Kommunstyrelse	-298,1	28,0	-326,1	-284,4	28,7	-313,1	8,1	-306,2
Överförmyndarnämnd	-4,1	0,6	-4,7	-0,1	0,0	-0,1	0,4	-4,4
Valnämnd	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Revision	-1,9	0,0	-1,9	-1,7	0,0	-1,7	0,0	-1,9
Samhällsservicenämnd	-200,0	357,1	-557,1	-179,5	463,4	-642,9	-11,9	-188,1
Barn- och lärandenämnd	-635,8	309,6	-945,4	-578,2	302,2	-880,4	-33,4	-602,5
Välståndsnämnd	-733,4	335,0	-1 068,4	-716,3	247,7	-964,0	-12,9	-720,5
Jävsnämnden	-0,1	0,0	-0,1				0,0	-0,1
Finans	1 826,3	1 922,8	-96,5	1 933,2	1 977,9	-44,7	34,9	1 791,4
Totalsumma	-51,1	2 953,1	-3 004,3	169,2	3 019,9	-2 850,7	-14,6	-36,6

Nämndstrukturen ändrades första januari 2023 för att följa den sektorstruktur som skapats första januari 2022. För att kunna följa upp nämndstrukturen och den nya sektorstrukturen under 2022 skapades två skikt av ansvar i ekonomisystemet. Denna uppdelning används nu bakåt för att kunna redovisa år 2022 i 2023 års nya nämnduppdelning. Politikens kostnad för den gamla nämnden arbetsmarknads- och socialnämnden, 1,0 mnkr, är dock för 2022 utfördelad lika på välfärdsnämnden och barn- och lärandenämnden.

Driftredovisningen innehåller internt fakturerade poster, till exempel bemanningspersonal anställda inom samhällsservicenämnden som jobbar mot välfärdsnämnden. Detta innebär att intäkter och kostnader i driftredovisningen inte är lika som i resultaträkningen där internt fakturerade poster är eliminerade.

4.4 Resultatbalanseringar kopplade och ej kopplade till projekt

Nämnd	mnkr	Beslut	Syfte
Kommunstyrelsen	0,8	KF § 9/240129	Projektmedel avseende integration och egenförsörjning överförs till 2024 för att omhänderta och implementera programmets påbörjade processer.
Kommunstyrelsen	5,9	KF § 34/240226	Projektmedel avseende övergripande arbetsmiljö, trafikplan mm överförs till 2024.
Samhällsservicenämnden	3,8	KF § 34/240226	Överskott i resultatenheterna Stenö och Bemanningen överförs till 2024.

Inga övriga över- eller underskott från 2023 överförs till 2024.

4.5 Rambudget och tilläggsbudget för året

mnkr		KF	KS	ÖFN	Rev	SAM	BAL	VÅL	JÄV	Nämnder
Rambudget		4,0	277,6	3,9	1,9	154,9	553,8	695,6	0,4	1 692,0
Tilläggsbudget		0,4	28,6	0,5		33,2	48,7	24,8	-0,3	135,9
KF229	Lönesatsning 2023						1			1,4
KF249	Föräldrastödsprogram						0,5			0,5
KF279	Kostnadsökn. på livsmedel och drivmedel						3,5			3,5
KF10	Kostnadsökning						3,3			3,3
KF229	Lönesatsning 2023							1,7		1,7
KF10	Kostnadsökning							7,9		7,9
KF29	Demografijustering							1,5		1,5
KF249	Statsbidrag							1,2		1,2
KF10	Kostnadsökning					0,8				0,8
KF111	Kapitalkostnadskomp		0,9			11,1	0,0			12,0
KS308	Trafikplan		1,0							1,0
KS369	Förbättringsresan/Utreddningsmedel		1,0							1,0
KF111	Hyreskomp interna	0,0	0,1	0,0		2,1	15,5	0,4		18,0
KF93	Fördelning schablonersättning					0,9				0,9
KF92	Löneöversyn 2,8 %					2,3				2,3
KF92	Löneöversyn 2,8 %							11,6		11,6
KF92	Löneöversyn 2,8 %						9,8			9,8
KF92	Löneöversyn 0,3 % särskild satsning						2,3			2,3
KF72	Statsbidrag, kommunalek utjämnning		0,1							0,1

KF92	Löneöversyn 2,8 %			1,4						1,4
KF153	Komp för kostnadsökningar SAM					5,0				5,0
	Demografijustering enligt kommunens modell för BAL						0,9			0,9
KF12	Tilläggsbudget sociala investeringsfonden(40-50 jobben)					2,6				2,6
KF12	Tilläggsbudget sociala investeringsfonden(40-50 jobben)					2,0				2,0
KF12	Resultatbalansering från 2022 Elevhälsa i skolan						3,0			3,0
KF94	Ombudg från 2022, projekt 14004					1,2				1,2
KF94	Ombudg från 2022, projekt 19512					0,7				0,7
KF12	Resultatbalansering från 2022 Stenö Camping					2,0				2,0
KF12	Resultatbalansering från 2022 Ökad likvärdighet						2,8			2,8
KF12	Resultatbalansering från 2022 Ökad likvärdighet						-1,0			-1,0
KF12	Resultatbalansering från 2022 Ökad likvärdighet						0,7			0,7
KF12	Resultatbalansering från 2022 Ökad likvärdighet						0,7			0,7
KF12	Resultatbalansering från 2022 Ökad likvärdighet						0,6			0,6
KF12	Resultatbalansering från 2022 Ökad likvärdighet						0,6			0,6
KF12	Resultatbalansering från 2022 Ökad likvärdighet						0,8			0,8
KF12	Resultatbalansering från 2022 Ökad likvärdighet						0,7			0,7
KF12	Resultatbalansering från 2022 Ökad likvärdighet						0,6			0,6
KF94	Ombudg av projektmedel KS/STS		23,7							23,7
	Tillägg < 0,5	0,4	0,3	0,5		2,6	2,0	0,6	-0,3	6,1
Summa RAM och tillägg		4,3	306,2	4,4	1,9	188,1	602,5	720,5	0,1	1 828,0

4.6 Investeringsverksamhet

Årets investeringsbudget uppgick till 86,5 mnkr. En ombudgetering på 162,2 mnkr beslutades av KF 230227 §28 Ombudgetering av investeringsbudget. Under året har tilläggsbudgetar på ett sammanlagt belopp av 207,9 mnkr beslutats.

	Investeringsprojekt ackumulerade				Varav årets projekt		
Under året färdigställda projekt	Budget	Utfall	Prognos	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse
(mnkr)	Total	Total	Total	Total	2023	2023	2023
31820 Reinv Staffangymnasiet lokaler	64,1	62,9	64,1	0,0	12,8	11,6	-0,5
32122 Stenö bad och camping	10,1	10,2	10,2	-0,2	0,4	0,6	-0,2
SAM projekt ≤ 5 mnkr	12,3	14,8	13,5	-1,2	0,0	7,8	-7,8
KS projekt ≤ 5 mnkr	4,6	4,7	4,7	-0,1	1,2	1,3	-0,1
BAL projekt ≤ 5 mnkr	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
VÅL projekt ≤ 5 mnkr	0,9	0,9	0,9	0,0	0,9	0,9	0,0
Summa färdigställda projekt	92,2	93,7	93,6	-1,5	15,4	22,2	-8,6
Pågående projekt och avsatt budget	Budget	Utfall	Prognos	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse
(mnkr)	Total	Total	Total	Total	2023	2023	2023
SAM projekt ≤ 5 mnkr	30,3	16,3	30,4	-0,1	21,1	8,4	12,7
31705 Service o restaurangbygg Stenö	22,0	1,9	22,0	0,0	16,8	1,4	15,4
31711 Proj. Spont Söderhamnsån*	52,3	57,5	57,7	-5,4	41,4	46,5	-5,1
32001 Reinv UH fastigheter	34,1	20,3	35,4	-1,3	9,3	10,6	-1,3
32002 Reinvestering gator	23,4	9,3	27,1	-3,7	8,5	12,2	-3,7
32013 Söderhamnsporten Genomförandet**	58,5	19,8	58,5	0,0	28,8	5,8	23,0
32022 Utökad UH byggnader	43,5	33,2	43,5	0,0	5,9	4,8	1,1
32024 Investering Söderhamns Teater	6,9	0,7	7,0	-0,1	0,0	0,0	0,0
32098 SAM Korr av rambudget	-104,5	0,0	-104,5	0,0	-104,5	0,0	-104,5
32099 SAM 4 års budget mellan 2020-2023	104,5	0,0	104,5	0,0	104,5	0,0	104,5
32106 Nytt LSS-boende Östanbo	24,6	21,3	25,0	-0,4	24,2	20,9	3,3
32205 Byte LED-lampor offentl. belys	7,5	0,0	7,3	0,2	6,0	0,0	6,0
32210 Stadsmiljöavtal 2022-2025	12,1	0,0	0,0	12,1	12,1	0,0	12,1
32219 Kaj- o markanläggning Faxeholmen	5,0	0,0	5,0	0,0	5,0	0,0	5,0
32303 GC S.porten-centrum	6,7	1,4	2,5	4,2	6,7	1,4	5,3
32305 Fastighetsnära insamling	12,0	0,1	12,0	0,0	9,0	0,1	8,9

32308 Centrumutveckling etapp 3	14,7	2,2	30,7	-16,0	14,7	2,2	12,5
32314 Byggnation av ny kaj Orrskär	201,3	14,3	200,0	1,3	201,3	14,3	187,0
33044 Centrumutveckling (Etapp 1 och 2)***	53,9	49,9	56,0	-2,1	19,9	20,9	-1,1
KS projekt ≤ 5 mnkr	3,5	2,1	3,5	0,0	1,4	0,4	1,0
32099 KS 4-års budget 2020-2023	45,5	0,0	45,5	0,0	18,7	0,0	18,7
32098 KS Korr av rambudget	-40,1	0,0	-40,1	0,0	-13,8	0,0	-13,8
BAL projekt ≤ 5 mnkr	3,9	0,0	3,9	0,0	3,9	0,0	3,9
VÄL projekt ≤ 5 mnkr	0,6	0,0	0,6	0,0	0,6	0,0	0,6
Summa pågående projekt	622,2	250,2	633,5	-11,3	441,2	149,9	291,3
Summa investeringsprojekt	714,3	343,9	727,1	-12,8	456,6	172,1	282,7

Två större investeringsprojekt slutfördes under 2023, reinvesteringen av Staffangymnasiet som hyrs ut till Hälsinglands Utbildningsförbund och investeringen i Stenö camping som drivs av kommunen. Större pågående projekt är byggnationen av ny kaj Orrskär vilken beräknas stå klar år 2026 samt ett antal projekt som ingår i den stadsutveckling som pågår. Under året har kommunen investerat för 172 mnkr.

Investeringsbudget 2023 ram (mnkr)		
Nämnd	Investering	Rambudget 2023
Samhällsservicenämnd	Rambudget	104,5
	Korr av rambudget	-104,4
	Laddstolpar vid komm.verk.loka	1,0
	Björkbackas innegård	1,0
	Bevattning mm ridsportcenter	1,1
	Konstprojekt Centrumutveckling	1,2
	Ridvägar	1,3
	Hällåsen 2:13	1,5
	Klimatanpassning Styvjebacken	1,5
	Köksutrustning storkök	2,0
	Utveckling av Kilsmyraskogen	2,0
	Omlädningsrum damer ishallen	3,2
	Underhåll Aquarena	3,9
	Kaj- o markanläggning Faxeholmen	5,0
	Utökad UH byggnader 15 mkr	5,9
	Byte LED-lampor offentl. belys	6,0
	GC S.porten-centrum	6,7
	Reinvestering gator	8,5
	Fastighetsnära insamling	9,0
	Reinv UH fastigheter 2020-2023	9,3
	Stadsmiljöavtal 2022-2025	12,1

	Reinv Staffangymnasiet lokaler	12,8
	Centrumutveckling etapp 3	14,7
	Service o restaurangbygg Stenö	16,8
	Centrumutveckling	19,9
	Nytt LSS-boende Östanbo	24,2
	Söderhamnsporten Genomförandet	28,8
	Proj. Spont Söderhamnsån	41,4
	Byggnation av ny kaj Orrskär	201,3
	Projekt under 1 mnkr	1,7
S:a Samhällsservicenämnd		443,8
Kommunstyrelsen	Rambudget	5,3
	Korr av rambudget	-0,5
	Västra berget 3:10	1,3
	Beslutstödssystem Hypergene	1,4
	Projekt under 1 mnkr	0,0
S:a Kommunstyrelsen		7,5
Barn o lärandenämnd	Rambudget	3,9
	Projekt under 1 mnkr	0,0
S:a Barn o lärande		3,9
Välfärdsnämnd	Projekt under 1 mnkr	1,5
S:a Välfärdsnämnden		1,5
Totalt alla nämnder		456,7

4.7 Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad enligt lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, LKBR i fortsättningen, samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR i fortsättningen.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att ekonomiska fördelar kommer att tillfalla kommunen, att intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och att tillhörande utgifter går att beräkna samt att villkoren i allt väsentligt fullgjorts.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Sammanställd redovisning

De sammanställda räkenskaperna har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Metoden innebär att förvärvat eget kapital i dotterföretagen har avräknats. Konsolideringen av koncernföretagens ekonomiska händelser sker i proportion till kommunens ägda andel av koncernföretaget. Exempel på sådana ekonomiska händelser kan vara intäkter och kostnader, fordringar och skulder, vinster och förluster, utdelningar, borgensförbindelser samt leasingavtal. Koncerninterna intäkter och kostnader samt fordringar och skulder elimineras.

I den sammanställda redovisningen ingår juridiska personer, företag och kommunalförbund, där kommunen har ett varaktigt betydande inflytande, det vill säga minst 20 procent av rösterna i en juridisk persons beslutande organ, eller har en särskild betydelse för kommunens verksamhet eller ekonomi. Kommunkoncernens medlemmar och andelar i dessa framgår av beskrivningen i förvaltningsberättelsen. Från och med 2020 ingår även Kommunalförbundet Hälsingland (KFH) i den sammanställda redovisningen.

Resultaträkning

Intäkter

Skatteintäkterna periodiseras och redovisas det år den beskattningsbara inkomsten intjänats av de skatteskyldiga. Den prognos på skatteavräkningen som branschorganisationen Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, lämnar i december varje år används vid beräkningen av årets skatteintäkter.

Redovisning av statsbidrag

Statsbidrag redovisas i enlighet med RKR R2 Intäkter vilket innebär att intäkten redovisas när det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förenliga med bidraget kommer att tillfalla kommunen.

Investeringsbidrag

Investeringsbidrag har netto redovisats mot investeringsprojekt för projekt som påbörjats innan år 2009. Investeringsbidrag särredovisas i anläggningsregistret och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod för investeringsprojekt som påbörjas år 2009 och senare.

Redovisning av finansiella intäkter

Söderhamns kommun har en internbank som hanterar hela kommunkoncernens låneverksamhet. I ränteintäkter redovisas även de ränteintäkter som löper på de förmedlade lånen till de koncerninterna bolagen.

Kostnader

Redovisning av garantipension, kompletterande delpension och visstidspension samt pensionsförmåner intjänade från och med år 1998, redovisas som en kostnad i resultaträkningen och som kortfristig skuld i balansräkningen. Skulden utbetalas under nästkommande år till de anställdas individuella val av pensionsförvaltare. Avsättningen till pensioner i balansräkningen avser bland annat garantipension och visstidspension. Både kostnad och avsättning har belastats med löneskatt med 24,26 procent.

Redovisning av finansiella kostnader

Söderhamns kommun har en internbank som hanterar hela kommunkoncernens låneverksamhet. I räntekostnader redovisas även de räntekostnader som belöper på de förmedlade lånen till bolagen. I enlighet med huvudmetoden i rekommendation R7 från RKR och belastar lånekostnader resultatet för den period de uppkommer. I enlighet med rekommendation R8 från RKR redovisas både intäkter och kostnader avseende ränteswappar som räntekostnader.

Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärde. Avskrivningen påbörjas månaden efter att tillgången tagits i bruk. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Jämförelsestörande poster

För jämförelsestörande poster enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation, R11 lämnas upplysning i not vid del- och helårsbokslutet med en resultatpåverkande effekt med 220 prisbasbelopp eller mer för år 2023. Jämförelsestörande poster är även av

karaktären att dom inte tillhör den ordinarie verksamheten och avviker mellan räkenskapsåren.

Redovisning av extraordinära poster

För jämförbarhet lämnas upplysningar om resultateffekt av händelser och transaktioner. Kommunen följer nuvarande praxis gällande bedömning av extra ordinära poster samt jämförelsestörande poster. Endast i sällsynta undantagsfall inträffar händelser som ger upphov till extraordinära intäkter och kostnader.

Internränta

I internredovisningen har nämnderna belastats med en internränta med tre procent baserat på anläggningstillgångarnas bokförda restvärde.

Redovisning av lånekostnader

Lånekostnader redovisas enligt huvudmetoden, rekommendation nummer R7 från Rådet för kommunal redovisning, i anskaffningsvärden ingår inga lånekostnader.

Revision

Kostnaderna för revision av räkenskaper och bokslut redovisas i samband med helårsbokslutet.

Balansräkning

Redovisning av särskild löneskatt på pensionskostnader

För redovisningen av särskild löneskatt är huvudprincipen att utgiften redovisas då förpliktelsen uppstår.

Upplysningar om pensionsförpliktelser och pensionsmedel

Pensionskulden redovisas enligt blandmodellen, vilket innebär att den pension som intjänats till och med år 1997 behandlas som en ansvarsförbindelse inom linjen. Utbetalningen av pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Redovisningen av pensionsförpliktelser sker i enlighet med rekommendation avseende värdering och upplysningar som pensionsförpliktelser. Värdering sker med utgångspunkt från beräkningsunderlaget, RIPS 17, till om med år 2015 RIPS 07.

Pensionsavsättning

Söderhamns kommun redovisar sina pensioner enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär att pensionsåtagande från och med år 1998 kostnadsförs och avsätts i bokslutet. Framtida pensionsutbetalningar för detta åtagande kommer bara till liten del att påverka kommunens framtida ekonomi. Pensionsåtagande före år 1998 redovisas inom linjen. Framtida pensionsutbetalningar för detta åtagande kommer att belasta kommunens resultat och likviditet det år pensionsutbetalningen sker.

Klassificering av finansiella tillgångar

Syftet med innehavet av de enskilda finansiella tillgångarna är långsiktigt, vilket i huvudsak klassificerar dem som anläggningstillgångar. De finansiella tillgångar som förväntas minska under kommande år klassificeras som kortfristiga fordringar.

Redovisning av anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärde efter avdrag för planenliga avskrivningar, vilket är tillgångarnas restvärde. Investeringsbidrag har netto redovisats mot investeringsprojekt för projekt som påbörjats innan år 2009.

Investeringsbidrag särredovisas i anläggningsregistret och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod för investeringsprojekt som påbörjas år 2009 och senare.

Avskrivningstiderna anpassas till anläggningens nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider används; byggnader och tekniska anläggningar 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 15, 18, 20, 21, 25, 30, 33, 40, 50, 75 och 80 år maskiner och inventarier 3, 5, 10, 15, 20 år. Mark och konst skrivs inte av, där utgår endast ränta. För att en utgift ska aktiveras som en tillgång i balansräkningen ska den ekonomiska livslängden uppgå till minst tre år, vara värdehöjande för kommunen samt uppgå till en kostnad på minst ett prisbasbelopp. År 2023 uppgår prisbasbeloppet till 52 500 kronor (48 300 kronor år 2022). Som investering räknas även förändring av en tillgång som innebär en värdehöjande standardförbättring i jämförelse med den ursprungliga utformningen eller funktionen, exempelvis om- och tillbyggnader. Investeringen skall aktiveras och höja tillgångens bokförda värde. Vid försäljning av anläggningstillgångar redovisas eventuell realisationsvinst eller realisationsförlust mot egen separat redovisning som ingår i verksamhetens nettokostnader. Enligt Redovisningsrådets rekommendation R4 ska en materiell anläggningstillgång upphöra att redovisas som tillgång i samband med att den avyttras eller utrangeras. Rutin finns för avyttring eller utrangering. I enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendation R4 har komponentredovisning för materiella anläggningstillgångar införts från och med 1 januari 2015.

Redovisning av avsättningar och ansvarsförbindelser

Kommunen följer rekommendation R9 av Rådet för kommunal redovisning avseende avsättningar och ansvarsförbindelser, vilka redovisas i särskild not vid årsbokslut.

Avsättning för sanering av fastighet är beräknat till belopp 11,3 miljoner år 2003 för bland annat material-, transport- och arbetskostnader. Därefter har del av medel nyttjats för ändamålet med avsättningen. Arbete med sanering återstår och bedömning av avsättningen görs årligen.

Avsättningar för uppskjuten skatteskuld avseende koncernmässiga övervärden på inventarier, verktyg och installationer samt överavskrivningar i dotterbolag för Söderhamn Stadshus AB ingår i koncernens övriga avsättningar. Detta gäller även för avsättningar för uppskjuten skatteskuld avseende årets förändring temporära skillnader mellan bokföringsmässigt och skattemässigt restvärde för förvaltningsfastigheter samt årets förändring outnyttjade underskottsavdrag för Faxeholmen AB.

Redovisning av finansiella skulder

De finansiella skulderna redovisas i enlighet med rekommendation R7 från RKR. Skulder som förfaller inom ett år som inte beräknas refinansieras klassificeras som kortfristiga. Övriga skulder klassificeras som långfristiga. Upplåningen uppfyller de krav som finns i kommunens finanspolicy, bland annat då räntebindningstiden är inom ramen för stipulerade 3,5 år +/-1,5 år, inget lån har någon valutaexponering, finansieringsrisken det vill säga risken att inte få några nya lån, hanteras genom checkräkningskredit samt en likviditetsreserv. Genomsnittlig upplåningsränta, samt genomsnittlig räntebindningstid redovisas i not vid årsbokslut. Lån som ges från internbanken till bolag som ingår i kommunkoncernen motsvaras av externa upptagna lån, samtliga från Kommuninvest.

I och med medlemskapet i Kommuninvest säkerställs även framtida finansiering. Vissa lån från Kommuninvest säkringsredovisas genom derivat från bankerna Nordea och SEB.

Redovisning av leasingavtal

Vissa leasingavtal i kommunkoncernen redovisas i balansräkningen i enlighet med rekommendation nummer R5 från Rådet för kommunal redovisning. Dessa är de avtal som avser Söderhamns kommuns gemensamma bilpoolsbilar samt Hälsinglands Utbildningsförbunds leasingbilar. Kommunens redovisning av finansiell leasing görs utanför nämndredovisningen på den centrala finansen. Övrig leasing redovisas som operationell leasing.

Drift- och investeringsredovisning

Driftredovisningen möjliggör redovisning utifrån den av kommunfullmäktige tilldelade budgeten. Fullmäktiges budget tilldelas på nämndnivå och återrapporteras till fullmäktige på samma nivå. Driftredovisningen tjänar således som ett budgetinstrument och som ett uppföljningsinstrument. Driftredovisningen möjliggör även uppbyggnaden av budget-, uppföljnings-, besluts- och atteststrukturer internt inom respektive nämnd. Vidare möjliggör denna vidare internredovisning att möta olika krav på specifik uppföljning, exempelvis lagkrav, avtalsuppföljning, projektredovisning, statistikuttag med mera. För att möta denna typ av behov strävar kommunen efter att internredovisningens kvalitet i hög grad är av samma kvalitet som externredovisningen.

I driftredovisningen ingår interna intäkter och kostnader i form av köp och försäljningar mellan nämnderna. I resultaträkningen för kommunen är interna transaktioner eliminerade och driftredovisningen exklusive de interna transaktionerna summeras i resultaträkningens poster "Verksamhetens intäkter" och "Verksamhetens kostnader".

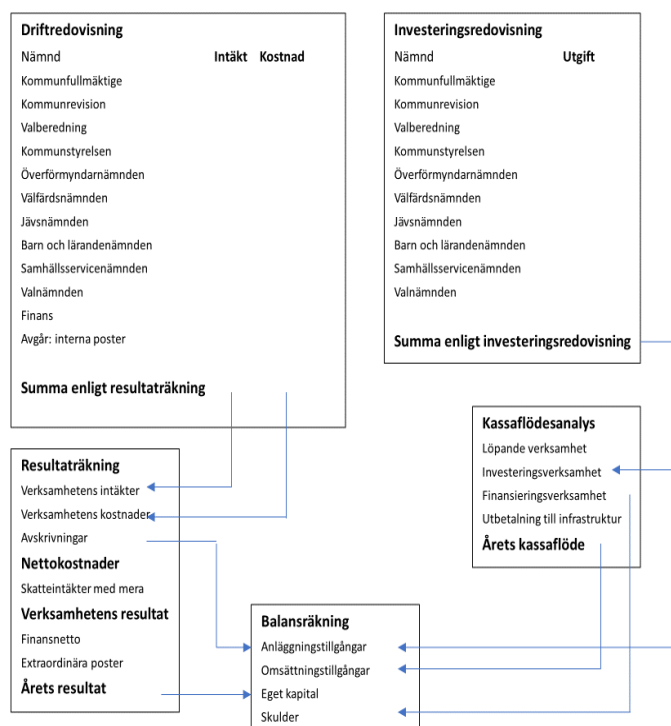
Fullmäktiges budget bryts ned inom nämnd på enhetsnivå. Budgeten läggs på ett försiktigt sätt men samtidigt på ett sätt som ska spegla förväntat utfall. Interna förhållanden såsom internförsäljning och interna köp budgeteras i så hög omfattning som möjligt för att spegla faktiskt utfall och respektive enhets hela verksamhet. Internredovisning sker utifrån använda budget- och externredovisningsprinciper.

Personalkostnadspåslaget för 2023 som belastat nämnderna har varit 42,75 procent. Internräntesatsen har varit tre procent, i likhet med tidigare år.

Resultatposter som är täckta av budgetmedel fördelas om till budgetenheter dit budgetmedel finns fördelade. Intern försäljning debiteras av säljande budgetenhet till köpande budgetenhet utifrån självkostnadsprissättning. I den mån det inte finns centralt avsatt budget för övergripande resultatposter fördelas dessa resultatposter till budgetenheter som posterna hänför sig till. Hantering avgörs från fall till fall.

Upplysningar om drift- och investeringsredovisningens mest väsentliga principer för ekonomistyrning beskrivs i kommunfullmäktiges antagna policy för "ekonomi- och verksamhetsstyrning" KF §25 20080331.

Sambandet mellan drift- och investeringsredovisningen samt årsredovisningens övriga delar beskrivs i schemat nedan.

Kassaflödesanalys

I kassaflödesanalysen finns information om hur kommunen har finansierat sin verksamhet, om betalningsströmmar och investeringar. Analysen visar vad som har hänt under året. Kassaflödesanalysen hämtar information både från balans- och resultaträkning. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar.

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 2 Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	26,1	36,1	37,1	37,7
Taxor och avgifter	254,5	306,7	47,3	45,0
Hyror och arrenden	327,2	242,9	70,3	66,6
Bidrag från staten	196,1	189,0	168,3	164,3
EU-bidrag	0,6	1,3	0,6	1,3
Övriga bidrag	111,6	113,2	1,5	5,4
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	35,6	28,5	17,2	12,4
Försäljning av exploateringsfastigheter	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av anläggningstillgångar	2,2	1,5	5,8	1,5
Övriga verksamhetsintäkter	9,8	10,5	10,3	6,8
Summa verksamhetens intäkter	963,7	929,6	358,4	341,0

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 3 Verksamhetens kostnader				
Löner och sociala avgifter	1 505,1	1 427,2	1 244,1	1 195,0
Pensionskostnader	139,8	106,3	129,0	95,5
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	28,4	30,0	1,8	4,8
Bränsle, energi och vatten	54,4	50,5	39,0	36,8
Köp av huvudverksamhet	371,9	379,6	411,8	370,6
Lokal- och markkostnader	-4,0	-11,1	13,2	11,7
Hyra/leasing	66,3	63,8	66,2	63,7
Lämnade bidrag	84,7	82,0	84,7	82,0
Realisationsförluster och utrangeringar	0,2	0,0	0,2	0,0
Skatt på årets resultat	6,5	5,9	0,0	0,0
Extraordinära kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga tjänster	16,9	64,6	85,9	76,5
Övriga kostnader	403,1	313,6	133,3	126,5
Summa verksamhetens kostnader	2 673,4	2 512,3	2 209,2	2 063,1

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 4 Avskrivningar				
Avskrivningar immateriella tillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar byggnader och anläggningar	125,8	119,7	47,7	47,5
Avskrivning maskiner och inventarier	29,6	28,5	6,0	6,7
Avskrivning leasade bilar	5,4	4,7	5,4	4,7
Nedskrivningar	-3,6	0,6	0,0	2,2
Summa	157,2	153,6	59,1	61,1

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 5 Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	1 230,2	1 169,6	1 230,2	1 169,6
Preliminär slutavräkning innevarande år	19,9	29,8	19,9	29,8
Slutavräkningsdifferens föregående år	6,6	8,2	6,6	8,2
Summa	1 256,7	1 207,6	1 256,7	1 207,6

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 6 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag	371,7	349,5	371,7	349,5
Kommunal fastighetsavgift	69,4	67,0	69,4	67,0
Bidrag för LSS-utjämning	34,6	37,4	34,6	37,4
Kostnadsutjämningsbidrag	63,2	45,5	63,2	45,5
Regleringsbidrag	59,2	70,3	59,2	70,3
Övriga bidrag	2,0	6,8	2,0	6,8
Summa generella statsbidrag och utjämning	600,2	576,5	600,2	576,5

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 7 Finansiella intäkter				
Utdelningar på aktier och andelar	1,4	0,3	1,4	3,3
Ränteintäkter internbanken	0,1	0,0	33,5	19,6
Ränteintäkter övriga	11,1	3,3	6,5	2,2
Övriga finansiella intäkter	12,6	1,3	18,1	170,5
Summa finansiella intäkter	25,2	4,8	59,5	195,6

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 8 Finansiella kostnader				
Räntekostnad internbanken inklusive säkringsinstrument	42,5	24,7	42,5	25,3
varav räntekostnader säkringsinstrument	0,0	15,8	0,0	16,2
Räntekostnad övriga	15,2	2,0	15,1	1,5
Ränta på pensionsavsättningar	2,0	0,5	0,0	0,0
Övriga finansiella kostnader	0,0	0,6	0,0	0,5
Summa finansiella kostnader	59,7	27,7	57,6	27,3

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 9 extraordinära poster				
Delpost finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	164,5
Delpost finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	164,5

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 9 jämförelsestörande poster				
Verksamhetens intäkter, Covid-19-pandemin	0,0	9,5	0,0	9,5
Verksamhetens kostnader, Covid-19-pandemin	0,0	-23,1	0,0	-23,1
Nedskrivning av modul	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa jämförelsestörande poster	0,0	-13,6	0,0	-13,6

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 10 Immateriella anläggningstillgångar				
Förvärvade immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	0,8	0,8	0,0	0,0
Inköp	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	3,7	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	4,5	0,8	0,0	0,0
Ingående ack. avskrivningar	-0,8	-0,8	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-0,2	0,0	0,0	0,0

Utgående ack. avskrivningar	-1,0	-0,8	0,0	0,0
Ingående ack. nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar/återföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack. nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående redovisat värde	3,5	0,0	0,0	0,0
Avskrivningstider(genomsnittliga)	10 år	10 år		

Not 11 Materiella anläggningstillgångar	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	4 738,7	4 566,3	2 025,4	1 949,7
Inköp	68,8	172,3	11,8	75,7
Försäljning	-16,3	-4,7	-14,8	0,0
Utrangeringar	-17,6	0,0	-17,6	0,0
Överföringar	35,6	4,8	3,5	0,0
Utgående anskaffningsvärde	4 809,3	4 738,7	2 008,4	2 025,4
Ingående ack. avskrivningar	-2 014,8	-1 897,8	-851,2	-801,6
Försäljningar	11,343	0,0	11,3	0,0
Utrangeringar	9,7	1,5	8,1	-2,2
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-124,4	-118,5	-47,7	-47,5
Utgående ack. avskrivningar	-2 118,2	-2 014,8	-879,5	-851,2
Ingående ack. uppskrivningar	60,2	61,3	0,0	0,0
Försäljningar	0,000	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,000	0,0	0,0	0,0
Årets uppskrivningar/återföringar	0,000	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivning på uppskrivet belopp	-1,2	-1,2	0,0	0,0
Utgående ack. uppskrivningar	59,0	60,2	0,0	0,0
Ingående ack. nedskrivningar	-288,8	-290,5	-86,2	-85,9
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	-0,3
Årets återföringar/avskrivningar på nedskrivet belopp	6,1	3,6	0,0	0,0
Årets nedskrivningar/återföringar	-2,5	-2,0	0,0	0,0
Utgående ack. nedskrivningar	-285,2	-288,8	-86,2	-86,2
Utgående redovisat värde	2 464,8	2 495,2	1 042,7	1 088,0
Avskrivningstider(genomsnittliga)	40 år	40 år	50 år	50 år

Not 11 Materiella anläggningstillgångar	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	514,5	493,1	157,8	165,3
Inköp	48,4	44,4	17,3	11,7
Försäljningar	-12,6	-21,6	-8,5	-16,4
Utrangeringar	-1,9	-2,8	-1,9	-2,8
Överföringar	0,175	1,6	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	548,6	514,6	164,7	157,8
Ingående ack. nedskrivningar	-1,0	-133,2	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar	0,0	-1,6	0,0	0,0
Utgående ack. nedskrivningar	-1,0	-134,8	0,0	0,0
Ingående ack. avskrivningar	-281,1	-131,4	-101,2	-100,9
Försäljningar	9,8	12,9	7,0	8,3
Utrangeringar	1,8	2,8	1,8	2,8
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-34,9	-31,6	-11,7	-11,4
Utgående ack. avskrivningar	-304,4	-147,3	-104,1	-101,2
Utgående redovisat värde	243,2	232,5	60,6	56,6
Avskrivningstider(genomsnittliga)	8 år	8 år	8 år	8 år

Not 11 Övriga materiella anläggningstillgångar	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Pågående arbeten				
Redovisat värde vid årets början	225,8	132,4	189,2	122,9
Investeringar under året	228,5	178,6	167,0	144,4
Överföring från eller till annat slag av tillgång	-52,6	-85,1	-16,5	-78,1
Summa	401,7	225,8	339,7	189,2

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 11 Materiella anläggningstillgångar	2023	2022	2023	2022
Leasing (ingår i not maskiner och inventarier)				
Ingående anskaffningsvärde	39,1	34,4	39,1	34,4
Inköp	15,6	10,1	15,2	10,1
Försäljning	-8,5	-5,4	-8,5	-5,4
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	46,2	39,1	45,8	39,1
Ingående ack. avskrivningar	-20,5	-19,4	-20,5	-19,4
Försäljningar	7,0	3,5	7,0	3,5
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-5,7	-4,7	-5,7	-4,7
Utgående ack. avskrivningar	-19,2	-20,5	-19,2	-20,5
Utgående redovisat värde	27,0	18,5	26,6	18,5
Avskrivningstider(genomsnittliga)	5 år	5 år	5 år	5 år

	Kommunkoncern		Kommun	
Not 12 Finansiella anläggningstillgångar	2023	2022	2023	2022
Aktier och andelar i koncerninterna företag	0,0	0,0	19,0	19,0
Söderhamns Stadshus AB	0,0	0,0	19,0	19,0
Faxeholmen AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktier och andelar i övriga företag	23,0	20,5	21,3	18,7
Kommuninvest ek förening	0,0	0,0	0,0	0,0
Söderhamns Stuveri AB	0,1	0,1	0,1	0,1
Kommuninvest, insatskapital	20,7	18,2	20,7	18,2
Inköp Gävleborg	0,4	0,4	0,4	0,4
Ostkustbanan AB	0,0	0,0	0,0	0,0
SKL Företag AB (Inera AB)	0,1	0,0	0,0	0,0
Visit Hälsingland	0,0	0,0	0,0	0,0
Jakobstads Gamla Hamn AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunaktiebolaget/SKL Kommentus AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Flygstaden Partnerskap Logistik AB	0,0	0,0	0,0	0,0
SABO Byggnadsförsäkring AB	0,0	0,1	0,0	0,0
HBV, Husbyggnadsvaror, förening	0,0	0,0	0,0	0,0
Gävle Energisystem AB	1,2	1,3	0,0	0,0
Complus AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Norrskan AB	0,4	0,4	0,0	0,0

Internbankens fordran på de bolag som ingår i kommunkoncernen	0,0	0,0	1 296,0	1 268,0
Faxeholmen AB	0,0	0,0	788,5	760,5
Söderhamns Stadshus AB	0,0	0,0	307,0	307,0
Söderhamn NÄRA AB	0,0	0,0	200,5	200,5
Övriga långfristiga fordringar	3,7	13,4	2,3	2,5
Lån till föreningar i Söderhamns kommun	2,3	2,5	2,3	2,5
Uppskjutna skattefordringar	0,0	9,5	0,0	0,0
Innestående återbäringsmedel HBV	0,6	0,0	0,0	0,0
Övriga långfristiga fordringar Stadshuskoncernen	0,9	1,4	0,0	0,0
Redovisat värde vid årets slut	26,7	33,9	1 338,5	1 308,2

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 13 Förråd mm	2023	2022	2023	2022
Tomtmark för försäljning	0,0	0,0	0,0	0
Förråd	5,9	1,4	2,1	1,4
Bränsle Söderhamn Stadshus AB	6,1	4,2	0,0	0
Utsläppsrätter Söderhamns Stadshus AB	0,0	3,3	0,0	0
Redovisat värde vid årets slut	12,0	8,9	2,1	1,4

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 14 Fordringar	2023	2022	2023	2022
Kundfordringar	46,4	37,1	16,0	6,9
Statsbidragsfordringar	62,7	60,6	62,7	60,6
Skattefordringar	23,4	23,5	14,3	12,6
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	133,6	133,3	91,8	95,1
Övriga kortfristiga fordringar	6,1	4,5	0,8	0,5
Redovisat värde vid årets slut	272,2	258,9	185,7	175,7

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 15 Kassa och bank				
Handkassa	0,0	0,0	0,0	0
Swedbank				
Kommunens andel av koncernkonto i Swedbank	30,5	16,0	30,5	16
Koncernbolagens andel av koncernkonto i Swedbank	107,9	133,1	163,0	131,6
Övriga banker	32,9	22,6	23,1	5
Redovisat värde vid årets slut	171,4	171,6	216,6	152,6
Kommunen har en outnyttjad checkkredit på 80 mnkr vid bokslutstillfället (70 mnkr år 2022)				

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 16 Eget kapital				
Ingående eget kapital enl. fastställd balansräkning	1 131,8	1 077,8	868,0	698,9
Efter omstrukturering koncern	0,0	29,2	0,0	0,0
Avsättningar nedlagda deponier o sanering kisaskeförening	0,0	0,0		
Övrigt eget kapital	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	-44,5	24,8	-51,1	169,2
Utgående balans	1 087,3	1 131,8	816,9	868,0

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 17 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser				
Ingående avsättning till pensioner inkl löneskatt	129,5	112,8	106,2	92,4
Nyintjänad pension exkl löneskatt, varav	20,0	10,4	16,9	7,8
• förmånsbestämd ålderspension	18,7	9,8	16,1	7,2
• särskild avtalspension	0,0	1,0	0,0	1
• efterlevandepension	0,4	0,3	0,3	0,1
• förtroendevalda	0,5	0,5	0,5	0,5
• övrigt	0,0	-0,9	0,0	-0,9
Intjänad PA-KL	1,7	1,2	1,7	1,2
Årets utbetalningar	-4,3	-3,5	-4,1	-3,3
Ränte- och basbeloppsuppräkring	8,6	2,1	7,7	1,8
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0		
Ändrat livslängdsantagande i RIPS	0,0	0,0	0,0	0
Övrig post	-5,8	4,0	-5,7	4
Minskning av avsättning genom tecknande av försäkring/överföring till stiftelse	0,0	0,0	0,0	0
Ökning/minskning av avsättning med anledning av värdeförändring på stiftelsens tillgångar	0,1	0,1	0,0	0
Förändring av löneskatt	5,0	2,4	4,0	2,3
Summa avsatt till pensioner inkl. löneskatt	154,8	129,5	126,8	106,2

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 18 Andra avsättningar				
Avsatt för sanering av kisaskeföreningar¹				
Redovisat värde vid årets början	6,0	6,0	6,0	0,0
Nya avsättningar	0,0	0,0	0,0	6,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	-0,4	0,0
Outnyttjade belopp som återförts	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	6,0	6,0	5,6	6,0
Avsatt för uppskjuten skatteskuld⁴				
Redovisat värde vid årets början	75,4	79,8	0,0	0,0
Nya avsättningar	4,0	5,1	0,0	0,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0

Outnyttjade belopp som återförts	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	79,4	84,9	0,0	0,0
Avsättning för återställning av deponi5				
Redovisat värde vid årets början	9,9	9,7	4,0	0,0
Nya avsättningar	4,2	4,2	0,0	4,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Outnyttjade belopp som återförts	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	14,1	13,9	4,0	4,0
Summa andra avsättningar				
	99,5	104,8	9,6	10,0

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 19 Långfristiga skulder				
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	1 740,5	1 570,0	1 740,0	1 570,0
varav internbankens	1 740,0	1 570,0	1 740,0	1 570,0
varav räntesäkrat (belopp)	1 425,0	1 325,0	1 425,0	1 325,0
varav räntesäkrat (andel i %)	82%	84%	82%	84%
Bolagens andel av koncernkonto			163,0	131,6
Finansiell leasing bilar	26,9	18,8	26,6	18,5
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	12,5	11,9	12,4	11,8
Förutbetalda intäkter anläggningsavgifter VA	37,7	38,1	0,0	0,0
Skuld till medlemskommunerna	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga långfristiga skulder	0,0	0,0	0,1	0,0
Summa långfristiga skulder	1 817,6	1 638,9	1 942,1	1 731,9

Investeringsbidrag och anslutningsavgifter periodiseras och intäktsförs linjärt under den period över vilken de tillgångar som finansierats med hjälp av investeringsbidraget respektive anslutningsavgiften nyttjas och skrivs av.

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut: internbanken				
Genomsnittlig ränta inklusive säkringsinstrument	2,61%	1,60%	2,61%	1,60%
Genomsnittlig ränta exklusive säkringsinstrument	2,87%	1,00%	2,87%	1,00%
Säkringsinstrumentens verkliga värde mkr	14,5	67,7	14,5	67,7
Genomsnittlig räntebindningstid	3,6 år	4,7 år	3,6 år	4,7 år

Genomsnittlig kapitalbindningstid	3,4 år	4,0 år	3,4 år	4,0 år
Lån som förfaller inom				
1 år	0,0	210,0	0,0	210,0
2 år	510,0	0,0	510,0	0,0
3 år	390,0	300,0	390,0	300,0
4 år	200,0	290,0	200,0	290,0
5 år	200,0	200,0	200,0	200,0
Över 5 år	440,0	570,0	440,0	570,0
Summa 1-5 år	1 740,0	1 570,0	1 740,0	1 570,0

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Uppgifter om långfristig leasingsskuld				
Lån som förfaller inom				
0-1 år	1,4	5,3	1,445	5,3
2-3 år	5,9	3,9	5,159	3,6
4-5 år	20,0	9,6	19,993	9,6
Summa 1-5 år	27,3	18,8	26,6	18,5

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 20 Kortfristiga skulder				
Kortfristig skuld till kreditinstitut och kunder	0,0	0,0	0,0	0
Kortfristig del av leasingsskuld	0,1	2,6	0,0	0
Leverantörsskulder	127,5	107,6	84,7	49,3
Skulder till staten	34,6	43,3	27,9	37,3
därför moms och punktskatter	0,2	0,2	0,0	0
därför personalens skatter, avgifter och löneavdrag	6,5	5,8	0,0	0
Övriga kortfristiga skulder	-0,8	10,7	1,1	0,7
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	274,7	257,7	177,0	168,1
Summa kortfristiga skulder	436,1	421,9	290,6	255,4

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 21 Ansvarförbindelse för pensioner och liknande förpliktelse				
Ingående ansvarförbindelse för pensioner inkl. löneskatt	484,8	508,3	484,8	508,3
Ränte- och basbeloppsuppräknig	40,9	14,5	40,9	14,5
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0
Pension till efterlevande	0,0	0,0	0,0	0
Årets utbetalningar	-39,0	-36,6	-39,0	-36,6
Förtroendevalda	0,0	-0,1	0,0	-0,1
Ändrat livslängdsantagande enl RIPS	0,0	0,0	0,0	0
Övrig post	-3,3	-1,3	-3,3	-1,3
Minskning av avsättning genom tecknande av försäkring/överföring till stiftelse	0,0	0,0	0,0	0
Ökning/minskning av avsättning med anledning av värdeförändring på stiftelsens tillgångar	0,0	0,0	0,0	0
Utgående ansvarförbindelse för pensioner inkl. löneskatt	483,4	484,8	483,4	484,8

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Övriga upplysningar om pensioner				
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	51	51	51	51
Tjänstemän	0	0		0
Aktualiseringsgrad	95%	95%	95%	95%
Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper				

Not 22 Övriga ansvarsförbindelser	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Borgensåtaganden				
Kommunala ansvarsåtaganden för egna hem och småhus i bostadsrättsform SBAB	0,0	0,0	0,0	0,0
Söderhamns Stadshus AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunalförbundet Södra Hälsingland	0,0	2,4	0,0	2,4
Borgensförbindelse Länsstyrelsen avseende deponi Långtå	17,0	17,0	17,0	17,0
Fastigo	0,6	0,5	0,0	0,0
Summa	17,6	19,9	17,0	19,4

Not 23 Justering för ej likviditetspåverkande poster	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Av- och nedskrivningar anläggningstillgångar	157,0	154,8	59,0	61,1
Avsatt till pensioner	25,0	-5,4	21,0	
Övriga avsättningar	-6,0	0,2		
Realisationsförluster/-vinster anläggningstillgångar	5,0	-3,0	-0,9	-165,4
Bolagens skatt på årets resultat	0,0	1,5	0,0	0,0
Årets upplösning av investeringsbidrag	0,0	-2,8	2,9	-2,9
Justeringspost	0,0	1,0	1,4	3,1
Summa	181,0	146,3	83,4	-104,1

Not 24 Investering i materiella tillgångar	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	68,8	172,3	11,8	75,7
Maskiner och inventarier	33,0	40,2	2,3	-7,5
Pågående arbete	231,5	104,1	150,5	66,3
Summa	333,4	316,3	164,6	134,2

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 25 Försäljning av materiella tillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	12,4	0,9	12,4	0,9
Maskiner och inventarier	3,0	10,4	0,0	0,0
Summa	15,4	11,3	12,4	0,9

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 26 Förvärv av finansiella tillgångar				
Kommunens ökning avser långfristig utlåning till dotterbolagen samt andelar i Kommuninvest. Utlåningen till dotterbolag har eliminerats i koncernsammanställningen, 28 mnkr.	2,3	0	30,3	0

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 27 Nyupptagna lån och amortering av skuld				
Årets nyupptagna lån	380,0	70,0	380,0	70,0
Årets likvida amortering	-210,0	0,0	-210,0	0,0
Förändring dotterbolagens andel av koncernkonto			31,4	0,0
Förändring övrigt			8,1	3,5
Summa	170,0	70,0	209,5	70,0

	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Not 28 Kostnader för räkenskapsrevision				
Kostnader för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	0,5	0,4	0,3	0,1
Förtroendevalda revisorer	0,1	0,1	0,1	0,1
Total kostnad för räkenskapsrevision	0,6	0,5	0,4	0,2
Kostnad för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	1,3	1,0	0,9	1,0
Förtroendevalda revisorer	0,6	0,5	0,6	0,5
Total kostnad för övrig revision	1,9	1,5	1,6	1,4
Summa	2,5	2,1	1,9	1,7